

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Főszerkesztő :

FEKETE LÁSZLÓ Dr.
budapesti kir. közjegyző.

Felelős szerkesztő :

SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr.
budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Thököly-út 95. Telefon: 97-0-69.

A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári
csekk számlája: 41.951.

KOVALICZKY ELEK DR.

A magyar közjegyzői kar fakult zászlaját félárbocon lengeti a szomorú magyar szél. A közjegyzői intézménynek egy nagy rajongója, hivatásának talán már túlzott méretű fanatikusa, minden emberi és közjegyzői jeles tulajdon szerény birtokosa, a nemes jellem, a fenkölt gondolkodás tipikus megtestesítője, a kiváló tehetséggel, tudással és szorgalommal megáldott, nyugateurópai előkelő kultúr értéket reprezentáló kartársunk, Kovaliczky Elek dr. örökre eltávozott küzdő sorainkból.

Majdnem egy félszázadon át folytatott ernyedetlen szorgalmú munkásságot a közjegyzői pályán, amelyet lélekből megszeretett s amelyet minden erejével, mindenkor kifogástalan és nemes példátadó működésével igyekezett azoknak a nagy elgondolásoknak, igazi hivatásának megfelelően tökéletesíteni és kifejleszteni, amely elgondolásokat megvalósított s amely hivatást betölt a közjegyzőség a nagy kultúrállamokban.

Amellett, hogy mint közjegyző mindig mintaszerűen korrekt működést fejtett ki, a kar és az intézmény érdekében, szóval és írásban — minden közjegyzői közérdekű megmozdulásban való inten-

ziv részvételével — annyit és oly eredményesen munkálkodott, hogy érdeme szerint már a Nagymagyarország közjegyzőinek legjelesebbjei közé emelkedett s ezt a pozícióját — bár befelé bizonyos lelki rezignációval — megtartotta a csonka ország megfogyatkozott létszámú közjegyzői rendjében is.

A nemes magyar közjegyzői típus immár nagyon gyér számú képviselőinek egyik igen kiváló és kimagasló egyénisége dőlt ki vele az élők sorából. Elhalálózása őszinte fájdalmat és gyászt váltott ki az egész karban, amely nagyértékű, általánosan ismert nevű és közbecsülésben méltán részesült illusztris tagjának emléket igaz kegyelettel fogja megőrizni.

*

Kovaliczky Elek dr. Eperjesen született 1863. évi augusztus 3-án. Atyja törvényszéki bíró volt. Középiskoláit Eperjesen, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Ugyanott tette le 1887-ben november 28-án az ügyvédi vizsgát. Már 1884—1886-ig mint jelölt működött néhai Dobay volt eperjesi közjegyző irodájában. 1887-ben néhai Kazinczy Gyula volt kassai közjegyző irodájába lépett, mint helyettes s ott működött 1891-ig, amely évben Homonnára kir. közjegyzővé nevezték ki. 1901-ben helyezték át Sátoraljaujhelyre, ahol elhalálózásáig működött. Már 1910-ben megválasztották a kassai kamara választmányi tagjává, 1914-ben alelnökké és a kamara titkárává, 1916-ban pedig a kamara elnökévé, amely állását egészen a cseh megszállásig töltötte be. Nem sokára, hogy székhelyét a debreceni kamarához csatolták, annak választmányi tagjává választották s a kamarának ezt a bizalmát is élete végéig élvezte. Az országos egyesületnek 1917. évtől szintén mindvégig központi bizottsági tagja volt. Fáradhatatlanul tevékenykedett a közjegyzői nyugdíjintézet létrehozásában is. Tevékeny részt vett még Sátoraljaujhely város és Zemplén vármegye közéletében is mint a város képviselőtestületének és a vármegye törvényhatósági bizottságának tagja. 1926-ban Zemplén vármegye részéről felsőházi póttaggá választották. A közjegyzői pályán és a közélet terén szerzett érdemei elismerésül a kormányzó 1924-ben a m. kir. kormányfőtanácsosi címmel tüntette ki.

A közjegyzői szakirodalom terén különösen nagyértékű munkásságot fejtett ki. Legkiválóbb és a szaksajtó részéről osztatlan elismerésben részesült munkája: „Adalékok a közjegyzői törvé-

nyek reformjához“, amely 1911-ben jelent meg s amely a szerző előszava szerint húsz évi átmeneti és gyakorlati ismereteinek leszűrt eredménye, a külföldi törvényhozások tanulmányozásából meleg igyekezettel összehordott adathalmaz, amelynek egyedüli célja, hogy a meginduló reformmunkálatoknál a törvényelőkészítőnek rendelkezésére álljon. Ezek a reformmunkálatok — sajnos — még mindig nem indultak meg, de ha egyszer megindulnak, Kovaliczky könyve e tekintetben értékes anyagként fog szolgálni. 1917-ben jelent meg másik nagyobb munkája: „A kassai kir. közjegyzői kamara története. 1875—1918.“ Ez a történelmi tanulmány nem száraz adatgyűjtemény, hanem az események bőséges kritikai méltatását is adja s ezekben a kassai kamara lokális jelentőségű eseményein is túlterjeszkedik. Kovaliczky szorgalmas munkása volt e közlönynek is, melynek hasábjain már a háború előtt is számos cikke jelent meg. A háború után e közlönyben megjelentek a következő cikkei: Adatok az új közjegyzői díjszabáshoz 1927. 3. Bizonyítás közjegyzői okirattal szemben. 1927. 10. Az új örökösödési eljárás során a kir. közjegyzők ügykörébe utalt tennivalókról 1928. 1. A közjegyzői okiratok végrehajthatósága 1928. 8. Hagyatéki ügykezelés bírósági ellenőrzése. 1931. 1. A közjegyzői kérdések még élete utolsó napjaiban is foglalkoztatták s említette, hogy „a közjegyzőség racionalizálása“ címen egy nagyobb cikk anyaga fejében készen van.

*

Temetése Sátoraljaujhely város és Zemplén-vármegye intelligenciájának nagy részvéte mellett folyt le. A debreceni kamara megbízásából a kamara koszorúját *Polereczky* Kálmán dr. tokaji kir. közjegyző helyezte el a ravatalra. A kamara különben a következő külön gyászjelentést adta ki:

„A debreceni kir. közjegyzői Kamara és a területén működő kir. közjegyzők mély fájdalommal tudatják, hogy szeretett és nagyrabecsült kartársuk Dr. *Kovaliczky* Elek m. kir. kormányfőtanácsos, sátoraljaujhelyi kir. közjegyző folyó hó 20-ik napján meghalt. Csaknem egy félszázadot töltött el a közjegyzői intézmény szolgálatában, ebből a hosszú időből 41 évnél többet, mint homonnai és sátoraljaujhelyi kir. közjegyző. Utolsó elnöke volt a trianoni béke által elszakított kassai kir. közjegyzői Kamarának. Ugy gyakorlati téren kifejtett mintaszerű működésével, mint tudományos értékkel bíró munkásságával karunk egyik vezérlő alakjává emelkedett s mara-

dandóan véste be a nevét a magyar királyi közjegyzők történetébe. Mély fájdalommal s a pótolhatatlan veszteség érzésével gyászolja az ő halálát nemcsak a debreceni kir. közjegyzői kerület, mely büszkén vallotta őt működésének utolsó éveiben magáénak, de az egész magyar királyi közjegyzői kar. Élete és működése felemelő például szolgáljon mindnyájunknak! Debrecen, 1933. évi január hó. Emléke legyen áldott!

A családnak kondoláló táviratokat küldtek az összes közjegyzői intézmények s a közjegyzői kar számos tagja. Az országos egyesület részvétét a következő szövegű táviratban fejezte ki: „Központi bizottságunk nagyérdemű tagja, a magyar közjegyzői kar kimagasló egyénisége elhunytá alkalmából az egész kar igaz részvétét tolmácsolja a Magyarországi Közjegyzők Országos Egyesülete nevében Lázár Ferenc elnök.” Részvétiratot küldött még a magyar jogászság számos kiválósága, ezek között Juhász Andor a kir. kuria, Papp József a budapesti ügyvédi kamara elnöke.

Reformmozgalmak.

Ezektől hangos Európaszerte a közjegyzői jogélet. Chantclair kakasszó hallatszik az igazságügy berkeiben mindenfelé. Virrad.

Hetvenötödik életévébe lép az osztrák „Notariatszeitung“ és ünnepi számban szólaltatja meg a szakma tudósait, a gyakorlat embereit és az illetékes körök tényezőit. Az igazságügyminiszter, a főtörvényszék, a legfőbb ítélőszék, a közjegyzői, ügyvédi és mérnöki kamarák elnökei mellett, a német közjegyzőegylet hivatalos üdvözlését olvashatjuk, de ezeken kívül itt találjuk a magyar közjegyzőket is bizonyára nagy mérvben érdeklő hosszú felszólalásokat a porosz, bajor és csehszlovákiai német közjegyzőség, valamint az ügyvédség és a tudomány-egyetem kitünőségeinek tőlől.

Igen érdekes a Linzben „Zeitschrift für das österreichische Notariat“ cím alatt megindult folyóirat, 1859. július 15-iki első száma, első oldalának faksimiléje, melyből megtudjuk, hogy az igazságügyi kormány Őfelségéhez 1850. ápril. 30-án és augusztus 27-én intézett jelentése szerint a közjegyzőség „fontos és nélkülöz-

hetetlen jogintézmény, melyre a biztos és rendezett jogi forgalomnak szüksége van“. Mennyire nem felel meg a valóság az intézmény fontosságának! kiáltja felénk a régi porladó előd és részletezi, mily szűkkeblűség uralkodik a közjegyzői kar foglalkoztatása terén és mennyire nem hatolt még a köztudatba az intézmény fontossága! „Ugyanez a jajszó hallatszik ma is a közjegyzők társadalmában, panasolja az ünnepi számban a késői utód. Ez annyit jelent, hogy a jogéletnek ezen a terén hetvenöt év óta megállt Ausztriában jóformán minden fejlődés. A lassan cammogó törvényhozás ugyan létrehozott nagy kinnal néhány novellát, de csak azért hogy „aliquid fecisse videatur“. Egy-egy darab új rongyot dobott a közjegyzőség vézna testére; beleillesztette a karba a jelölteket, sőt új hivatalos szervet is teremtett a „Delegiertentag“ létesítése által és könnyítésül behozta a külön hitelesítési ügykönyvet. Ám, de intézményeknek nem új ruhára, hanem megújításra, az egészséges alap tovább fejlesztésére van szükségük s éppen ebben az irányban, a közjegyzőség hatáskörének tágítása és intézményes körülbástyázása terén egy lépés sem történt előre. Miért ez a nagy hátramaradás? Mennyit lehet ebből a történelem eseményeinek, az idők változó és szélsőséges járásának, mennyit a politikai helyzetnek, mennyit a közhangulatnak rovására irni, mennyit a közjegyzői hivatás mindenkor hordozói személyes tulajdonságaiban rejlő csekély átütőképességének tulajdonítani, mindezekről a hetvenöt éves szaklap hasábjain nem sokat találunk s amit mond, inkább csak a sorok közt olvashatjuk, hiszen a közjegyzői kar és az úgynevezett illetékes tényezők nyilatkozatai a hízélgés és vállveregetés jegyében szoktak lefolyni.

Mi sem foglalkozunk bővebben ezzel a kényes kérdéssel, mert nem akarjuk a törvényhozó gépezetnek sokszor a legkicsinyesebb intrikáktól megakasztott üres járását még csak egy szóra sem érdemesíteni. Elég rámutatnunk arra a borzasztóságra, hogy még az osztrák félhivatalos hasábjain is cikkeztek a közjegyzői intézmény megszüntetéséről vagy legalább is a hagyatéki eljárásban teljes mellőzéséről.

Az ünnepi szám sem tért ki bővebben eme szomorú jelenségekre, de hangulata mintha egészen más lenne, bizalom, friss, életető levegő hatja át.

Nemcsak az osztrák közjegyzőség hangoztatja az ünnepi számban a reformok szükségességét, hanem ott harsog a német birodalmi közjegyzői egyesület elnökének, Dr. Sternberg Leó ber-

lini ügyvéd-közjegyzőnek messze hallható kiáltása a közjegyzői hivatás lényegéről; a megelőző jogvédelemről, továbbá a közjegyzői hatáskörnek az ügyvédi hatáskörrel való lekapcsolásáról, az okirati kényszer kiterjesztéséről, végül a közjegyzői okiratok nemzetközi hatályosságáról. Ő jelenti be, hogy Magnus igazságügyi tanácsos már beterjesztette a nemzetközi ügyvédszövetségnek (Union Internationale des Advocats) az ügyvédi és közjegyzői jog bibliographiáját. Erről nagyobb terjedelmű új kiadás készül, mely a művelt államok közjegyzői jogával részletesen kíván foglalkozni. Az illusztris cikkíró lelkes felhívással fordul a világ közjegyzőségéhez, hogy ismertessék saját jogrendszereiket és így munkálkodjanak a nemzetközi közjegyzői jog előkészítésén.

Ezen beláthatatlan perspektívát nyújtó szószathoz méltán csatlakozik Hans Fischer, csehszlovákiai német közjegyzőnek hatalmas, terjedelmes és egész rendszert nyújtó cikke, a közjegyző hatásköréről. Lényegében az ottani állapotokat ismerteti, melyek a történelmi tartományokban az osztrák joggal csaknem betűszerint egyezők. De egyuttal megtudjuk tőle, hogy Csehszlovákiában új közjegyzői törvényt készülnek behozni és ennek javaslatát kommentálja fontos megjegyzésekkel és megokolt indítványokkal, melyeket nemcsak az illetékes köröknek adott át, hanem — ime — a német közjegyzői közvélemény elé is visz, mert ne feledjük, hogy a német, az osztrák és a csehszlovákiai német közjegyzőségeknek nemcsak párhuzamosan működő egyesületei vannak, hanem nagyszámú szaklapjaik is, az összes németnyelvű közjegyzői karok szócsövei

Szükségessé teszi — úgymond a jeles cikkíró — a közjegyzői hatáskörnek egyrészt az ügyvédségtől, másrészt a bíróságtól szigorú elhatárolását, hat fontos ok; 1) az állam megszilárdítása; 2) a közjegyzőség kettős — mondhatnók így is kétes — helyzetének megszüntetése, 3) a bíróságok tehermentesítése, 4) a jogászai működés fokozódó specializálódása, 5) az előrenyomuló zugírást leküzdése, 6) magának az intézménynek állandósítása

Az elhatárolásnak, hogy a közjegyzőség életképes legyen, három pilléren kell nyugodnia; 1) a közhitelesség, 2) a közokiratok korlátlan végrehajthatósága, 3) a közokirati kényszer. A cikkíró szerint eme főfeltételeknek leginkább a francia rendszer felel meg, míg a német rendszerben a közjegyző államhivatalnok és a bíróságoknak, melyekkel még az okiratolás teendőit is meg kell osztania, mintegy segédmunkása. Az osztrák közjegyzőség az utód-

államokban is átmeneti helyet foglal el a francia és a német rendszer közt. A cikkíró követeli a további eltávolodást a német rendszertől a francia felé, mert szerinte a keveretlen tiszta elvet könnyebb a gyakorlatba átvinni és a támadásoktól megvédeni

A csehszlovák törvényjavaslat nagy közeledést jelent a francia rendszerhez és különösen a hagyatéki eljárást teljesen a közjegyző hatáskörébe kívánja utalni, aki birói megbízás nélkül hivatalból járna el. Az egész eljárás egyes ténytanúsításokra oszlanék fel, ami az eljárás lényegének teljesen megfelel. A bíróság teendői csak a gyámhatósági jóváhagyásra és a perre utasításra szorítkoznának.

Negatív irányban is megszabja a csehszlovák javaslat a közjegyzők hatáskörét, amennyiben kikapcsolja az osztrák jogból átvett képviseleti jogukat polgári peres és büntető ügyekben.

* * *

Az egész nevezetes ünnepi számon, amelynek díszes külsejét és rendkívüli terjedelmét külön is dicsérőleg kell kiemelni, amelynek tartalmából még meg kell említenem Richter, müncheni Geheimer Justizrat közleményét a bajor közjegyzői nyugdíjintézet irigylésre méltó berendezéséről és működéséről, melynek legfontosabb cikkeit legjobban szeretném egész terjedelmükben magyar kartársaim elé vinni, veres fonalként vonul végig a megelőző jogvédelem elvének hangoztatása és az elv keresztülvitelének erőteljes követelése. Kiemelni kívánom, hogy éppen a németországi közjegyzőség harcol a legmeggyőzőbb érvekkel a megelőző magánjogi jogvédelem tudományának a jogi szakoktatásba felvétele és a nemzetközi közjegyzői jog megvalósítása mellett. Az elmélet terén kétségtelenül az övék az elsőség, a gyakorlatban ők a szabad közjegyzőségtől egészen a hivatalnok-közjegyzőig a rendszerek minden árnyalatában szinpompáznak, helyesebben szólva; vergődnek, míg az osztrákok és Ausztria jogutódai legalább egységes joggalapon állva, egyelőre körülbelül csak annyit sürgetnek, amennyit a magyar közjegyzőség már megvalósított.

Az ideál az igazságszolgáltatás lehetőleg teljes kettéválasztása; az egyik oldalra tartozik a jogviták eldöntése, a perjog és a bírósági szervezet, a második oldalra a közigazgatási jellegű magánjogi védelem saját szervével a közjegyzőséggel. Ezt az ideált eddig legjobban a portugál közjegyzőség közelíti meg. Innen azután számtalan árnyalat vezet a közjegyzői, bírósági és ügyvédi hatáskörök tarka keveredésén keresztül a közjegyzőség teljes hiányáig.

Ilyen fekete foltok a közjegyzőség térképén Lippe német tartomány és — Andorra köztársaság.

A külön közjegyzői kar nélkülözhetetlenségét, melyre Franciaországban már nagy forradalom előtt, de Ausztriában is már 1850-ben ráeszméltek, mutatja az intézmény rohamos terjedése a XIX. és XX. században. Elhatolt már a közjegyzőség az összes kontinensekre, Ausztráliáig, Japánig, a Fokföldre, az északi jeges tengerig. Világhírű előharcosai a reformoknak az elmélet terén; Matteo Azpeitia Esteban spanyol, Albert Minard francia, Giuseppe Negri argentinai, Tigran Pruncu román, Reichel Eduard osztrák, Spielmann Frigyes svájci, Sternberg Leo német, Tavaris de Carvatho Antal és Ferdinand portugál, Dr Curti-Pasini olasz közjegyzők.

A magyar közjegyzőség mai helyzetének, a művelt világ jogéletében szereplésének vizsgálata ezúttal nem lévén feladat, csupán ama szerény véleményemnek adok kifejezést, hogy a technikai vívmányok nagyszerű fejlődésének korszakában ez az intézmény magyar hazánkban sem maradhat mai szűk keretei között, hogy a nagy célnak; a valódi, korszakot alkotó és immár elkerülhetetlen igazságügyi reformnak a magyar jogi és politikai élet sokszor ellentétes érdekű körei sem állhatják már útját, a közjegyzőség pedig egyenesen saját fennmaradása érdekében hivatva van arra, hogy a nagy reformot a közvéleményben és a tudományban is előkészítse. Mily örömmel látnám, ha a magyar nemzet, amely büszkén viseli a jogásznemzet nevet, még a nyugati kulturálmokokat is megelőzné e döntő fontosságú jogalkotás terén!

Kubinyi Elek.

Az ingatlan árverés szabályai.

Irta: *dr. Antalffy Zsiros Aladár* kir. közjegyzőhelyettes.

V. és befejező közlemény.

Az árverési hirdetmény hirlapi közzététele.

A tekintetben, hogy az árverési hirdetmény közzéteendő-e és melyik lapban a T. 152. §-a intézkedik; *ha a kikiáltási ár 1000 pengőt meghalad, a hirdetmény kivonata valamelyik helyi, ilyenek nem léteben a legközelebbi helyen megjelenő lapban, ha pedig a kikiáltási ár 5000 pengőt meghalad, a hivatalos lapban*

közhirre teendő. Budapesten a hivatalos lapban teendő közzé az árverési hirdetmény akkor is, ha a kikiáltási ár 1000 pengőn felül van, de 5000 pengőt meg nem halad.

Az árverés megtartását óhajtó fél köteles gondoskodni arról, hogy az árverési hirdetményt szabályszerűen tétesse közzé, még abban az esetben is, ha annak közzététele a hirdetményben el nem rendeltetett volna ugyan, de annak közzététele a törvény szerint szükséges. A szabályszerű hirdetményi lappeldányt bárki becsatolhatja s az mindenki javára szolgál.

Az 1925. VIII. tc. 50. §-a szerint *a hivatalos hirdetményt a Budapesti Közlönyben vagy más időszakos lapban általában csak egyszer kell közzétenni akkor is, ha jogszabály többszöri közzétételt rendel s a hirdetmények közzététele a Budapesti Közlönyben úgy is történhetik, hogy a főlap csak a hirdetmény kivonatát tartalmazza s a hirdetmény szövege a Budapesti Közlöny hivatalos értesítőjében, mint melléklapban jelenik meg, de ilyenkor az is csatolandó.*

A T. 179. §. b. pontja szerint az árverés megsemmisítésének van helye, ha a hirdetmény éppen nem, vagy nem szabályszerű időben tétetett közzé, mert megsemmisítendő az árverés *amennyiben a hírlapi közzététel szüksége forog fenn s az árverési hirdetmény a 152. §. szerint az árverést megelőzőleg tizenöt nappal, a további árverési hirdetmény pedig a 176. §. szerinti árverést nyolc nappal megelőzőleg közzé nem tétetett.* Az árverés fogatosítását legalább 15 nappal megelőzően teendő közzé az árverési hirdetmény, ha az alapárverés, vagy olyan újabb árverés, amely a sikertelen, vagy elhalasztott árverési határnaptól számított hat hó eltelte után tüzetett ki, mert az ilyen újabb árverés is alapárverésnek tekintendő. Minden más árverés csak újabb árverésnek tekintendő, ahol a hirdetési időköz már csak 8 (nyolc) nap. Miután pedig a hirdetmény megállapítása a döntő a kiküldöttre, mindenkor csupán 8 (nyolc) napi időköz követelendő meg, ha a hirdetmény az *újabb árverés* kifejezést használja.

A szükséges időnek az árverés napján kívül kell meglennie, s első napnak számíthat a közzététel napja is. (Ko. 1023-15658/1897).

Igérettétel megbizásból.

Mindenkinek jogában áll meghatalmazott útján árverezni. Ugyancsak jogában áll több embernek egyszerre árverési vevőként fellépni, de árverelni mindig csak egy ember egy egyén árverelhet.

A más nevében való árverés vagy akként történik, hogy az árverelő az árverés megkezdésekor bejelenti, hogy más nevében árverel, vagy ezt a bejelentést az árverés folyamán, vagy a leütéskor teszi meg.

Amennyiben az árverés megkezdésekor, vagy ennek folyamán történik a bejelentés, a kiküldött az árverelő személyi adatai felvétele után beírja a megbízás tényét, a megbízó nevét. Amennyiben felmutatja meghatalmazását, azt a jegyzőkönyvhöz kell mellékelni. Ha meghatalmazás nem csatoltatik, ez az árverés menetére semmi befolyással nincs s ilyen egyelőre nem követelendő, de figyelmeztetni kell az árverelőt, hogy amennyiben ő volna a legtöbbet ígérő, meghatalmazását 8 (nyolc) nap alatt be kell mutatnia a bíróságnak, mert ellenesetben ő fog árverési vevőnek tekinteni.

A más megbízásából s így a társaságban való vétel esetén is annak bejelentése csak addig történhetik jogszerűen, amíg az árverési eljárást a kiküldött befejezettnek nem nyilvánítja, mert a I. 174. §. első bekezdése szerint a vevő, *ha valakinek meghatalmazásából vagy valakivel közösen árverezett, tartozik az árverés befejezésekor megbízóját, vagy tulajdonos társát azonnal megnevezni s a jegyzőkönyvet ezen minőségének kitüntetése mellett aláírni.*

Imling szerint a bejelentésnek a leütéskor rögtön meg kell történnie s a kiküldött ily bejelentés folytán a jegyzőkönyvben vevőül ugyan az árverelőt nevezi meg, ha az meghatalmazást nem csatol, de megállapítja, hogy a vevő bejelentette, hogy az árverés tárgyát képező ingatlant X. Y. részére vette meg. Megemlítendő még, hogy az árverési vevő felhivatott a meghatalmazásnak 8 (nyolc) nap alatt való csatolására. Amennyiben a leütéskor az árverelő a szabályszerű meghatalmazást csatolja, úgy árverési vevőként a meghatalmazó irandó be a tényállás leírásával.

A jegyzőkönyvet a vevőnek mindenkor a meghatalmazási viszony kitüntetése mellett kell saját nevével aláírni; „Sárkány János, mint Nagy Zsuzsanna meghatalmazottja“.

Ha többen óhajtanak egyszerre árverelőként fellépni és az árverésen mindannyian jelen vannak s a bánatpénzt is együtt teszik le, meg kell állapodniok, ki fog közülük ígéretet tenni a nevükben. Ha ennek ígérete lesz a legmagasabb s ha a jegyzőkönyvet e minőségükben mindannyian aláírták, mindnyájan árverési vevőknek jelentendők ki, külön meghatalmazásra, nézetem szerint szükség nincs. Ezzel ellentétben a végrehajtató képviselője, ha fele nevében árverelni akar, éppen úgy meghatalmazást csatolni kö-

teles, mint bármely más megbízott. A meghatalmazást még akkor is csatolni köteles, ha maga a végrehajtató vagy meghatalmazó jelen van és az árverési jegyzőkönyvet alá is írja. (Ko. 2710. és 2751/1897.)

Ha házastárs vagy jegyes a meghatalmazott, úgy a meghatalmazásnak közokiratba foglaltnak kell lennie (1886. VII. 23. §. b. pont) Egyébként elegendő az aláírásra nézve közjegyzőileg hitelesített meghatalmazás, amelynek, ha külföldön állítatik ki, a nemzetközi megegyezés szerint kell kiállítva, illetve felülhitelesítve lennie. Bármely más meghatalmazás érvénytelen.

A törvényes képviselő és gyám, gyámhatósági jóváhagyás mellett árverelhet a gyámoltja javára, (1877. XX. 113. §. 7.) vagy ily megerősítést később tartozik beszerezni. Miután ennek a bemutatási határideje ugyancsak 8 (nyolc) nap, ajánlatos az árvaszéki határozatot az árverés előtt beszerezni.

Vitatható, hogy az a kiskorú, aki saját keresményéből vásárol, jogszerű vevőnek tekinthető-e, gyámhatósági hozzájárulás nélkül. Nézetem szerint igen, mert az 1877. évi XX. 3. §-a erre enged következtetni. Erre engednek következtetni továbbá Curia 4633/1901., 7400/1916. és 991/1922. számú határozatai, továbbá a Dr. Szeiberling könyvének 67. oldalán felsorolt 2649/1887. és 7370/1907. számú határozatok. Meggondolásra csupán a visszárvetés esetére való kötelezés nehézsége utal.

Ha a meghatalmazó, vagy tulajdonostárs által kiállított és szabályszerűen hitelesített külön meghatalmazás azonnal át nem adatott, vagy legkésőbb az árveréstől számított nyolc nap alatt a bíróságnak (a telekkönyvi hatóságnak) be nem mutattatott, egyedüli vevőnek az tekintetik, aki az árverésnél a legmagasabb ígéretet tette.

Az árverési vételek illetéke tekintetében intézkedő 1920. XXXIV. 103. §. mellett közölt jogesetek szerint (Klug-Sárfy I. köt. 204. old.) ha a már tett bejelentést visszavonják, vagy a bejelentést később eszközlik, az figyelembe nem vehető s a vétel önálló vételnek tekintendő s éppen ezért a bejelentés minden mozzanata jegyzőkönyvbe veendő.

Az iratok betérjesztése, előterjesztés és az árverés megsemmisítése.

A T. 175. §-a szerint az árverés befejezése után tartozik a kiküldött az összes iratokat, az árverési jegyzőkönyvet, úgy a

bánatpénzüil letett összeget, vagy értékpapírokat a telekkönyvi hatósághoz haladéktalanul beadni.

Ha az iratok bármi okból haladéktalanul be nem mutathatók pld. zárlat foganatosítása miatt — *a bánatpénzüil letett összeg, vagy értékpapír, helyben tartott árveréseknél az árverés befejezése után* — Budapesten tehát, ha az készpénz, akkor is, ha hat óra elmúlt, mert van reá mód, *más árveréseknél pedig a kiküldött hazaérkezte után, külön jelentés mellett* vagyis a bánatpénz külön jelentés mellett s az azután később betérjesztett iratok a rendes jelentéssel — *azonnal bemutatandók.* Úgy a készpénz, mint az értékpapír-letét az állampénztárhoz, mint bírói letéthivatalhoz, fizetendő be, Budapesten a budapestvidéki m. kir. adóhivatal, mint bírói letéti kirendeltség látja el ezt a feladatot, amelynek postatakarékpénztári csekkszámolója száma: 64240.

Értékpapíroknál, a letéti kérvényt a betérjesztő jelentés helyettesíti, amelyben pontosan és részletesen felsorolandók az értékpapírok, kibocsátási évük és számuk szerint, megemlítve a csatolt szelvényeket és szelvényutalványt is.

Az árverés foganatosítási költségeket a kiküldött a bánatpénzből semmi esetben sem vonhatja le.

A kiküldött a 68600/1914. I. M. rendelet 5. §-a szerint a hozzáérkezett minden beadványra *az érkezés évét, hónapját és napját feljegyezi, egyszersmind abban az esetben, ha az eljárásról készült jegyzőkönyvet a bíróságnak még nem mutatta be, a beadványokat a jegyzőkönyvhöz csatolja és a csatolást a jegyzőkönyvben jelzi.*

A jegyzőkönyv mellékleteit betűkkel, vagy római számokkal kell megjelölni.

A kiküldött a kezéhez juttatott minden iratot, amely az árveréssel kapcsolatos, szabályszerűen iktatni köteles, amit a közjegyző akként eszközölhet, hogy a bírói megbízások könyvében az árverési hirdetmény részére nyitott Bmb. számhoz alszám mellett iktatja a külön beérkezett ügydarabot s ennek számát az iratokra reá jegyzi.

Az árveréstől való ellátást az árverési hirdetményre kell rájegyezni és a féllel vagy képviselőjével alá kell íratni, (68 600/1914. I. M. 6. §-a ut. mond.) ha írásban adják át, az iratokhoz csatolni, s ha a helyszínen jelentik be, jegyzőkönyvbe foglalni.

Az árverési cselekmény elleni előterjesztés a kiküldöttnél sohasem adható be; — a kiküldött ilyet el nem fogadhat, mert a

T. 178. §-a szerint a *végrehajtató, a végrehajtást szenvedő, a jelzálogos hitelezők s a tulajdonostársak hányada is elárvereztetett, a tulajdonostársak is az árverési eljárás befejezésétől számított nyolc nap alatt közvetlenül a telekkönyvi hatósághoz beadandó előterjesztéssel élhetnek.*

A fentnevezettek a bírói kiküldött minden ténykedése ellen előterjesztéssel élhetnek. Nem élhet előterjesztéssel az árverési vevő s így az árverelő sem. *Ha azonban a telekkönyvi hatóság az árverést az előterjesztés folytán megsemmisíti, ezen végzés ellen az árverési vevő is élhet felfolyamodással.* (178. §. nt. bek.)

Az árverés általában csak előterjesztés folytán semmisíthető meg.

Hivatalból csak akkor semmisítendő meg az árverés, ha olyan hibák orvoslásáról van szó, amelyek az érdekeltek beleegyezésével sem orvosolhatók. Ez a beleegyezés ugyanis az előterjesztés elmaradásából következtethető s a beleegyezés pótolja a szabálytalanságokat. Ha azonban a hiba olyan, amely beleegyezéssel sem orvosolható, úgy hivatalból kell az eljárást megsemmisíteni, pl. az árverési hirdetményben az ingatlan tévesen jelöltetett meg, vagy maga az ingatlan olyan, amelyre végrehajtási jelzálogjog nem szereshető, mert végrehajtás alá egyáltalában nem vonható. Imling a T. 178. és 179. §§-ainak magyarázatánál megállapítja, hogy csupán oly rendkívüli esetben van helye az eljárás hivatalbóli megsemmisítésének, amelyekben az eljárás jogos alap hiányában önmagában semmis, vagy annak foganatosítása akképen történt, hogy annak alapul vétele mellett az ügyet szabályszerűen lebonyolítani lehetetlen.

Hivatalból semmisítette meg a Bpesti törv. 21. Pf. 6755/1932. sz. végzésével az árverést, mert a legkisebb vételár nem volt megállapítva, (Jogesetek I. 9. 375. o.) vagy, mert a legalacsonyabb, vagy legkisebb áron alul adatott el az ingatlan, vagy a végrehajtást szenvedő az árverési vevő, — mert ezeket a törvény határozottan tiltja. (Nov. 26. §. 5610/1931. I. M. 21. §. T. 169. §.)

Iratok betérjesztése.

A Jusz. 76. §-a szerint *ajánlott levélként kell postára adni minden oly küldeményt, amely váltót, vagy más eredeti okiratot vagy nehezen pótolható iratot tartalmaz.*

Helybeli hatósághoz nem postán, hanem szolgálval küldött átírat, vagy iratok továbbításánál átadó könyvet kell használni.

Árverési jegyzőkönyv.

Az árverési jegyzőkönyv tartalmát a T. 173. §. a következőkben írja elő:

a) *Az árverés tárgyának*, — az ingatlannak pontos megnevezése, *helyének* utca, házszám, ajtószám, *idejének* év, hó, nap és óra *megjelölését a kiküldetést tartalmazó végzésre és a kibocsátott árverési hirdetményre* száma szerint való *hivatkozással*.

A T. 26. §-ának itt is alkalmazandó megállapításai még a következők: *A végrehajtás megkezdési és befejezési időpontjának óraszerint való pontos megjelölése, nagyobb városokban a végrehajtás helye, az utca és házszám, esetleg a városrész kitétele mellett jelölendő meg.*

b) *A kiküldöttnek* megnevezését, úgy amint azt a közjegyzői rendtartás előírja, — helyettesnél rendelvényre való hivatkozással, a kikiáltónak és *a jelenlevő feleknek vagy képviselőinek nevét*, a felek és ügygondnok foglalkozását, lakását és érdekeltségét.

c) *A követelés felszámítását* pontosan töke, kamat és költség felsorolása mellett. Így kiténtetendő a hirdetéssel felmerült költség és megemlítendő a lappéldány és a nyugta csatolása, — továbbá annak megállapítása, hogy a megjelent költségét a megjelenésért mennyiben számítja fel.

Azon körülmény megemlítését, hogy az árverési feltételek felolvastattak; így a betétív és póthirdetmény is s hogy azokat az árverelők aláírták.

d) *Az árverelni szándékozók nevét és lakását*, az esetleges meghatalmazási viszonyt, vagy társaság nevében való árverelést bejelentő nyilatkozatokat és letett bánatpénz összegét.

e) *A kikiáltási ár fokozatos leszállításának kiténtetését.* A jegyzőkönyvben megállapítatik a kikiáltási ár s hogy azzal az árverés megkezdett, azután következik a kikiáltási ár fokozatos lejjebb szállítása összegszerinti megjelöléssel, amennyiben a kikiáltási áron ígért nem tétetett volna.

f) *A fokozatos ígéreteknek pontos feljegyzését olyan módon, hogy minden ígérő neve után az általa tett ígéretek összege beiktatandó.*

Minden árverelő neve mellett elegendő hely hagyandó az ígéretei feljegyzéséhez, ahova minden ígérete beírandó s amennyiben az ígérete a legmagasabb volna, — az árverelőnek vevőül való kijelentése mellett az utolsó — a legmagasabb — ígérete a gyakorlattá vált szokás alapján aláhúzandó és szóval kiírandó.

g) Ez a pont az árverés leütését tartalmazza, leghelyesebb azt a következőképpen fogalmazni: „X. Y. legmagasabb ígérete 2000 P. szóval kettőezer pengő volt, a zárhatáridő alatt senki sem tett magasabb ígéretet, ezért a Budapest Székesfőváros Duna-balparti részének 1874. sz. tkvi betétében 3684. helyrajzi szám alatt felvett ingatlan X. Y. által kettőezer pengő vételáron megvettnek nyilvánítatik. — X. Y. egyidejűleg bejelentette, hogy az árverésen A. B. megbízásából árverelt s azt a megbízója kérésére vette meg. Figyelmeztetem, hogy meghatalmazását 8 (nyolc) nap alatt a telekkönyvi hatóságnál mutassa be.

Egyébként az azt szabályozó törvényszöveg a következő: *A számjegyekkel és betűkkel is kiírt, legmagasabb ígéretet s annak felemlítését, hogy ezen legmagasabb ígéretnél fogva az árverés tárgya, minthogy a zárhatáridő alatt magasabb ígért nem tétetett, a legtöbbet ígérő által megvettnek nyilvánítatott.*

Amennyiben több ingatlanrészlet lenne külön-külön eladandó, úgy az első leütése s ennek jegyzőkönyvben vétele után, külön folyószám alatt megnevezendő a legközelebb árverésre bocsátandó ingatlan rész telekkönyvi és helyrajzi szám szerint, pl: 2) Árverésre bocsátatik az ugyanezen telekkönyvi betétben 4044. helyrajzi szám alatt felvett 2 h. 16 négyszögölnyi ingatlan, özvegy Szvoboda Andrásné lakásszolgalmával terhelt 4654 P. kikiáltási árban, a leteendő bánatpénz összege 465 P. 40 f.

g) *Hogy a legtöbbet ígérőnek bánatpénze megtartatott: többi árverelőnek bánatpénze pedig visszaadatott,* célszerű ezt a megjegyzést az esetben, ha valamelyik árverelő az árverési eljárás közben lép ki s annak bánatpénze kiadatott, a neki nyitott rovatban, ígéretei után bejegyezni „bánatpénzem visszaadatott“ s ezt a kilépő árverelő azon a helyen aláírja. Maga a törvény ez esetre a következőkben intézkedik:

Azon árverelők, akik az árverésen többé részt venni nem akarnak, bánatpénzüik illetőleg letéti elismervényük visszavételének igazolása mellett az árverési jegyzőkönyvet az árverés folyamán bármikor aláírhatják.

Célszerű még ezt a megjegyzést a jegyzőkönyv lezárása, illetve az egyes, külön árverezendő ingatlanrészekre vonatkozó árverés befejezése után a következő szöveggel a jegyzőkönyvbe iktatni: „a legtöbbet ígérő bánatpénze megtartatott, a többi árverelők bánatpénze visszaadatott“.

A jegyzőkönyvbe foglalandó a kikiáltó díjának felszámítása és hogy azt a végrehajtató kifizette, vagy az kifizetést nem nyert.

Amennyiben a kiküldött díját az érdekeltek valamelyike kifizeti, úgy a díj felszámítása s annak kiáltali kifizetése ugyancsak a jegyzőkönyvbe foglalandó.

Végül megemlítendő, hogy a jegyzőkönyv felolvastatott.

A 173. §. utolsóelőtti bekezdése állapítja meg, hogy kiknek kell aláírni a jegyzőkönyvet. *A jegyzőkönyv a kiküldött, a felek, illetőleg képviselőik, a legtöbbet ígérő és a többi árverelő által aláírandó.* Ez a törvényhely utal a törvény 26. §-ára, amely szerint *az aláírás megtagadása, úgyszintén az aláírást netán gátló körülmény a jegyzőkönyv aláírásánál megjegyeztetik.*

A 26. §. f. pontja szerint a *felek és netalán érdekeltek kérelmei és az ügyre vonatkozó megjegyzései, utóbbiak lehető röviden összevonva, a jegyzőkönyvbe foglalandók, ugyanezt a 68.600/1914. I. M. 1. §-a a következőképpen határozza meg: a végrehajtási jegyzőkönyvben a kiküldött a végrehajtás folyamán teljesített cselekményeket, az érdekeltek kérelmeit s nyilatkozatait, valamint az eljárás menetére vonatkozó egyéb körülményeket aképpen tüntesse fel, hogy a jegyzőkönyv az eljárásnak teljes és hű képét nyujtsa.* Ugyanennek a rendeletnek a 3. §-a a zárgondnok kirendelése esetén meghagyja, hogy a zárgondnok neve, foglalkozása és lakása, továbbá az ingatlanok és tartozékainak átadásánál követett eljárás pontosan leírandók.

Idetartozik még a T. 26. §-ának utolsó bekezdése: *A jegyzőkönyvet és az összes végrehajtási iratokat a felek és érdekeltek vagy képviselőik megtekinthetik s azokból saját költségükre másolatot vehetnek, — ami annyit jelent, hogy a kiküldött által szerkesztett másolat kiadását a költségek megtérítése mellett kérhetik.* A másolat záradéka mindenkor 2 P. hitelesítési bélyeggel látható el.

Önkéntes árverés.

A telekkönyvileg bekebelezett tulajdonos jogosítva van az illetékes telekkönyvi hatóságnál ingatlan birtokának bírói önkéntes árverésen való eladását kérni és pedig vagy akként, hogy az önkéntes árverés a jelzálogos hitelezők ellenében végrehajtási árverés joghatályával birjon, vagy pedig akként, hogy a bejegyzett terhek az árverés után is a birtokon maradjanak (T. 204. §.)

Maga az árverés általában az ingatlanok végrehajtási árve-

résre vonatkozó szabályok szerint történik (ut. bek.), ami annyit jelent, hogy maga az árverés lefolytatása semmiben sem különbözik a végrehajtási árveréstől, még pedig tekintet nélkül arra, hogy az végrehajtási árverés jellegével bír-e, vagy sem. Ha az árverés akként kéretik, hogy a bejegyzett terhek az árverés után is a birtokon fenmaradjanak, a tulajdonos az árverési feltételeket maga állapítja meg s meghatározhatja azt az összeget, melyen alul az árverésen az ingatlan el nem adható. (T. 206. §-a.) Ha azonban a végrehajtási árverés joghatályával bírónak mondatik ki, úgy az árverés feltételei a végrehajtási árverés feltételei módjára állapítandók meg s így a Nov. 26. §-a szerint a legalacsonyabb áron alul el nem adható.

A fedezeti elv alapján megállapítandó legkisebb ár csak akkor veendő figyelembe, hogyha az önkéntes árveréshez csatlakozó van. A csatlakozás kimondásának nincsen semmi akadály. Ezt az álláspontot foglalta el a budapesti központi királyi járásbíróóság telekkönyvi hatósága a 17358/1932. sz. árverési hirdetményében, ahol a fedezeti elv alapján a legkisebb árat megállapította ugyan az önkéntes árverés hirdetményében, de csak a csatlakozottakkal szemben.

Nyitott kérdés, hogy az önkéntes árverést kérő maga árverelőként felléphet-e? Nézetem szerint ennek nincs akadály, mert ő itt végrehajtónak tekintendő.

Az önkéntes árverésre vonatkozó szabályok alkalmazandók azon esetben is, ha valamely hagyatéki ingatlanok árverés útján való eladását a hagyatéki bíróság, vagy a gyámhatóság rendeli el s ennek foganatosítása végett a telekkönyvi hatóságot megkeresi. (T. 207. §.) Ehez nincs mit hozzá tenni, legfeljebb annyit, hogy az örökösök árverelőként felléphetnek s hogy az árverési hirdetményt a hagyatéki bíróság, illetve a gyámhatóság bocsátja ki s a telekkönyvi hatóság csak kiküldöttet rendel, — de egyszersmind ugyanakkor felülbírálja, hogy a hirdetmény és feltételek a T. 204—206. §§-ainak megfelelnek-e?

Árverés nem telekkönyvezett ingatlanokra.

A T. 203. §-a a nem telekkönyvezett ingatlanokra vezetendő végrehajtásról intézkedik, amelyek alatt azok elárverezése is értendő. Imling szerint ezen szakasz intézkedései csupán azon ingatlanokra vonatkoznak, amelyek a helyszíneléskor valamely mulasztás folytán kimaradtak, vagy amelyek a helyszínelés óta képződtek.

A fenti szakasz szerint szabályozott eljárás követendő akkor is, ha a végrehajtást szenvedett valamely ingatlan haszonélvezete mellett az azon lévő felülepítmények tulajdona nyilvánkönyvi bejegyzés nélkül megilleti, de csak annyiban, amennyiben a nyilvánkönyvi tulajdonjog megszerzése bizonyos feltételek teljesítésétől függ p. u. vételári részletfizetésétől, illetve oly jogviszony forog fenn, amelynél fogva a végrehajtást szenvedett jogai adásvétel tárgyát képezhetik (ut. bek.) Itt osztott tulajdonról van szó, amikor más az ingatlan tulajdonosa s más a felülepítmény tulajdonosa. Ennek a tulajdonnak olyannak kell lenni, hogy a felülepítmény az ingatlan nélkül eladható. Ma már csak az ország egyes vidékein van ilyen osztott tulajdon, mert a majorsági zsellérbirtokok osztott tulajdonát az 1896. XXV. tc. az ingatlan megváltásával nagyrészt megszüntette.

A telekkönyvi hatóság által kiküldött — bírói végrehajtó — a helyszínen összeírja és foglalás alá veszi az ingatlant, annak alkotórészeit és tartozékait, amelyeket a hivatalból kinevezett két szakértő becsül meg. *Egyebekben a telekkönyvezett ingatlanokra vezetendő végrehajtásra megállapított szabályok a dolog természetének megfelelően alkalmazandók. (5. bek.)*

Az árverési hirdetménybe azon felhívás is belefoglalandó, hogy akik a lefoglalt javak iránti tulajdoni, vagy más igényt érvényesíteni vélnek, igénykeresetüket, ha pedig a vételárból kielégítési elsőbbséget igényelnek, elsőbbségi bejelentéseiket az árverési határnap előtt annál bizonyosabban bejelentsék, minthogy különben igényeik figyelembe vételét nem fognak. Az árverési határnap előtt beadott igénykereset az árverés megtartására felfüggesztő hatállyal bír. (T. 203. §. 4. p.)

Ha az iratok a kiküldöttnek kiadattak, úgy az elsőbbségi bejelentés, mint az igénykereset nála adandó be s ha az utóbbi az árverés napját megelőző napig adatott be, úgy az árverés nem tartandó meg, — felfüggesztendő.

Bármely oknál fogva tartandó ilyen ügyben újabb árverés, az igénykeresetnek felfüggesztő hatálya már nincs.

Az árverés költségei.

A 60600/1926. I. M. rendelet 30. §-a szerint a kir. közjegyzőt, bírói megbizásból teljesített ingatlanárverés foganatosításáért és azzal összefüggő minden munkáért és eljárásért az árverésre bocsátott ingatlan kikiáltási árának s ha az ingatlant árverésen

eladják, az árverési vételárnak alapulvételével díjátalányként ugyanaz a díj illeti meg, amely a jelen rendelet 4. §-ában adóslevél és kötelezettség közjegyzői okiratba foglalásáért van megállapítva.

Ugyanennek a szakasznak 3-ik bekezdése szerint, ha a közjegyző a helyszínen megjelenik; de az árverést önhibáján kívül meg nem tarthatja, munkadíját a kiküldő bíróság állapítja meg; az így megállapított munkadíj azonban a 4-ik §. szerint járó díjak felét meg nem haladhatja és semmi esetre sem lehet 32.— pengőnél magasabb.

Ennek a két törvényhelynek összevetéséből a következő eseteket lehet megkülönböztetni:

1) Ha az árverést megtartják és a legtöbbet ígérő javára leütik, úgy a IV. tábla 2. rovat szerinti díj jár az elért vételár után.

2) Ha az utóajánlati árverésen az utóajánlattevő által megadottnál magasabb ígélet nem tétetik, a IV. tábla 2. rovata szerinti díj jár, az utóajánlati összeg, mint árverési vételár után.

3) Ha az árverési helyiségben a kiküldött megjelenik s nincs ott jelen senki, vagy a jelenlevő érdekeltek az árverés megtartását nem kívánják, a IV. tábla 2. rovata szerinti díj fele jár a kikiáltási ár után, — de legfeljebb 32 P.

4) Ha az árverés megtartását valamely érdekelt kéri, de árverelő a vételár fokozatos lejjebb szállítása után sem jelentkezett, vagy a végrehajtató a fokozatos lejjebb szállítás során a törvény 171. §-a szerint az árverés felfüggesztését kérte, a lejjebb szállított kikiáltási ár után jár a IV. tábla 2. rovata szerinti díj.

5) Ha az árverelő ígéletet tett ugyan de az ígélet a fedezeti elv alapján megszabott legkisebb vételárt el nem érte, az árverelő által megígért legmagasabb összeg után jár a IV. tábla 2. rovata szerinti díj.

6) Ha T. 185. §-a alapján elrendelt visszarverés során az árverési vevő a fizetést a kiküldött kezéhez teljesíti s az árverés ennek alapján függesztetik fel, a IV. tábla 2. rovat szerinti díj jár a kifizetett összeg után, mert az árverés nem a közjegyző, hanem a késedelmes árverési vevő hibájából volt meg nem tartható.

7) A 6. pont szerinti díj jár a kiküldöttnek akkor is, ha a legtöbbet ígérő bánatpénzét ki nem egészíti s emiatt az árverés annak hibájából, miután más árverelő már nem volt, fel volt függesztendő, ilyenkor a díj a kikiáltási ár alapján számítandó fel,

ha azonban az ígért ennél kisebb, úgy az ígért összeg után, a IV. tábla 2. rovata szerint.

8) A kikiáltási ár, — esetleg a legmagasabb ajánlat alapján számítandó fel a kiküldött díjja minden más oly esetben, amikor az árverés nem a kiküldött, hanem más érdekelt, vagy ajánlattevő hibájából függesztetik fel.

A budapesti kir. törvényszék Pf. 21.13.938/1931. számú határozatában azon esetben, amikor árverelő jelentkezett, bánatpénzt is tett le, azonban a kikiáltási ár fokozatos leszállítása során ígértet nem tett s emiatt az árverés felfüggesztendő volt, a díj kiszámításául nem a kikiáltási árat, hanem a leszállított utolsó kikiáltási árat vette alapul.

Ha ugyanabban az árverési ügyben, egy határnapon több ingatlant (ingatlanrészletet) együttesen árvereznek el, a díjat, az elárverezett ingatlanok összesített értéke után kell számítani; ha pedig az ingatlanok (ingatlanrészletek) külön bocsátatnak árverés alá, a fentebb megállapított díj csak a legnagyobb értékű ingatlanok (ingatlanrészlet) után jár, a többi ingatlan (ingatlanrészlet) után azonban a fentebb megállapított díjnak csak fele számítható fel. (30. §. ut. második bekezdés.)

A kiküldött a T. 20. §. szerint díjai előlegezését nem kérheti, ha az árverés a közjegyző székhelyén foganatosítandó s ha ez a járásbíróság székhelyével összeesik. Ezen nem változtatott az 1930. XXXIV. 88. §-a sem.

Az árverési vevő által kért zárlat esetén az árverési vevő a kiküldött költségeit feltétlenül előlegezni tartozik, még az esetben is, ha az ingatlan a közjegyző székhelyén van.

A 3406/1881. I. M. rendelet 7. §-a szerint az előlegezett költségeket a bírói végrehajtó az eljárásról a járásbíróshoz tett jelentésében, vagy a végrehajtási jegyzőkönyvben részletezni köteles, ez a szabály a kir. közjegyzőt is kötelezi.

Az ingatlanárverés költségeiként felszámítható még irásdíj a jegyzőkönyv oldalszámai után, oldalankint 50 fillér, továbbá vitelbér és esetleges egyéb készkiadás, míg minden más egyéb munkadíj, bármily címen forduljon is elő, fel nem számítható külön, mert az ingatlanárverés díja az azzal összefüggő munkáért és eljárásért van megállapítva. Jár továbbá a felszámított díjak utáni 3 % forgalmi adó.

Az árverési jegyzőkönyv bélyegei.

Az árverési jegyzőkönyv az 1914. XLIII. 1. §. b. pontja s az 5100/1931. M. E. és 5800/1931. M. E. rendeletek szerint bélyegezendő törvénykezési bélyegekkel és pedig az elért vételár, vagy a kikiáltási ár figyelembevételével mellett, aszerint, amint az ingatlan az árverésen eladatott, vagy az árverés felfüggesztett, vagy az sikertelen maradt. Első esetben az árverési vételár után, minden más esetben a kikiáltási ár után számítandó a bélyeg.

Jár pedig a jegyzőkönyv első ívére 100 P-ig 30 f., 500-ig 50 f., 2500-ig 1 P., 5000-ig 1.50 P., 20.000-ig 2 P. azontúl 5000 P-ként további 50 f., de legfeljebb 10.— P. (5100/1931. M. E. 30. §. és 5800/1931. M. E.)

A jegyzőkönyv minden további ívére 1 P. ragasztandó, ha pedig az első ívre 1 P-nél kevesebb járna, úgy annyi, amennyi az első ívre, — (5100/1931. M. E. bevez. és 39. §. 3. p. 1914. XLIII. 4. §.)

Az árverési feltételek első ívén 2 P. rovandó le, minden további ívére 1 P. jár törvénykezési bélyegben. — Ha a jegyzőkönyvre 2 P-nél kevesebb kell, úgy annyi jár a feltételekre is, — míg ily esetben annak második, vagy többi ívére annyi, mint a jegyzőkönyv második ívére. — Feltételnek tekintendő maga a hirdetmény s a betétív, — a póthirdetmény s minden más irat, „ha azok az árverési jegyzőkönyv kiegészítő részét képezik, azaz, ha azok a vevő felek előtt felolvastattak és azok által aláíratlak“. (1884. évi 4925. P. M. III. díj 7. t. Lasitz 369. o.)

Amennyiben az ingatlan eladatott, úgy a jegyzőkönyvi bélyegen felül okirati bélyegilleték címén a jegyzőkönyvön okirati bélyeggel annyi illeték rovandó le, amennyi a hasonló adásvételi szerződés első ívére járna, és pedig annyiszor, ahány ívből a jegyzőkönyv áll. Ha több vevő szerezte meg az árverésre bocsátott ingatlant, úgy a jegyzőkönyv első ívére annyiszor kell az okirati illetéket leróni, ahány vevő szerezte azt meg, míg a többi ív úgy bélyegezendő, mintha egy egyén lett volna az összes eladott ingatlanok vevője. Ha több részletet vesz meg több egyén, úgy csak az első ívre kell minden egyes vevő után az illetéket egyszer leróni. Kérdés, mennyi illeték rovandó le, ha az árverelő tulajdonostársat jelent be; nézetem szerint ha meghatalmazását csatolja, úgy tekintendő, mintha több vevő volna, de ha meghatalmazást nem

csatol, csak az árverelő személye után kell illetékezni. (5100/1931. M. E. 4. §.) Amennyiben pedig több részletben bocsátatik az ingatlan árverés alá s ugyanazon személy több önálló ingatlanrészt vesz meg, csupán egy okirati illeték rovandó le. A jegyzőkönyv többi íve után mindig csak egyszer rovandó le az okirati illeték, még akkor is, ha több vevő volna.

A lerovandó okirati illeték 2000 P-ig 1 P., azontúl 2 P. (5100/1931. M. E. 4. §.)

A díjak kiszámítására ajánlom az itt közölt táblázatot, amelyet dr. Fekete László, kir. közjegyző állított össze:

240—1200 P-ig	$\frac{a \times 0.75}{100}$	+	0.60
1200—6000 P-ig	$\frac{a \times 0.5}{100}$	+	3.60
6000—12 000 P-ig	$\frac{a \times 0.35}{100}$	+	12.60
12.000—24.000 P-ig	$\frac{a \times 0.25}{100}$	+	24.60
24.000—240.000 P-ig	$\frac{a \times 0.1}{100}$	+	60.60
240.000—2,400.000 P-ig	$\frac{a \times 0.05}{100}$	+	180.60
2 400.000 P-től	$\frac{a \times 0.02}{100}$	+	900.60

E táblázaton „a“ = a kiszámítás alapját képező összeg pl a vételár, amely, ha 25.000 P., úgy a képlet következő lesz:

$$\frac{25.000 \times 0.1}{100} + 60.60 = 85.60 \text{ P. a díj összege.}$$

(VÉGE.)

Közlemények.

Halálozások. Lipóci *Keczer* Ákos dr. mezőkövesdi kir. közjegyző Mezőkövesden januárius hó 2-án elhalálozott. Temetése e hó 4-én volt, amikor a mezőkövesdi beszentelés után Paksra szállították s ott a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. Érdemes kartársunkat, mint helyettesét 1892. év végén nevezték ki Mezőkövesdre, ahol becsületes munkában s közbecsülésnek örvendő, megszakítás nélkül negyven évig működött. A debreceni kamara a megüresedett állásra helyettesként *Mándy* András dr.-t, az iroda volt helyettesét rendelte ki. Az állásra vonatkozólag a debreceni kamara pályázati hirdetése a hivatalos lapban már meg is jelent s januárius 31-én le is járt.

Füzéressy Dezső dr. hajdunánási kir. közjegyző januárius hó 28. napján Budapesten elhalálozott. A magyar közjegyzői karnak ezt a szimpatikus tagját 1912-ben nevezték ki Nagy-Mihályba közjegyzővé. A cseh megszállás után, mint menekültet 1922 évben helyezték át Hajdunánásra, ahol férfi kora delén bekezdett haláláig működött.

Kinevezés, áthelyezés. Az igazságügyminiszter *Grosschmid* Géza ügyvédet az Olchváry László dr. elhalálozásával megüresedett miskolci III. közjegyzői állásra kir. közjegyzővé kinevezte és *Jármay* Béla dr. kisvárdai kir. közjegyzőt a Kovaliczky Elek dr. elhalálozásával megüresedett sátorajjaujhelyi kir. közjegyzői állásra áthelyezte.

Ezt a két kormányzati intézkedést — sajnos — nem sorolhatjuk azok közé, amelyeket tökéletes megnyugvással és örömmel venne a magyar közjegyzői kar tudomásul. A személyi kérdések teljes kikapcsolásával — hiszen immár két minden tiszteletünkre méltó kartársunkról van szó — csupán elvi álláspontunkat óhajtjuk leszögezni az elsőnek említett kinevezésre vonatkozólag azzal, hogy — ezúttal eltekintve a kisebb helyeken régóta működő közjegyzők és a régi helyettesek méltányos igényeitől, — a csonka országban az elhelyezkedést nem találó és törvényes képesítéssel rendelkező magyar állampolgárok száma olyan kétségbeejtően nagy, hogy erre való tekintettel egy néhány hónappal ezelőtt még idegen állampolgárnak egyébként bármennyire is méltányos kinevezése, minden különösebb kényszerítő körülmény nélkül talán általános nemzeti nézőpontból sem helyeselhető. A második helyen említett áthelyezésre vonatkozólag pedig szerény megjegyzésünk csupán az, hogy az illető kartársunk 3 évvel ezelőtt előkelő politikai állásból kerül

méltányosabb igények háttérbe szorításával a karba s egész rövid időn belül a méltányos igényeknek újabb háttérbe szorításával jut most egy jobb közjegyzői állásba.

A Notariatszeitung jubileuma. A nemzetközi viszonylatban is egyik legkiválóbb szakorganum a Wienben megjelenő „Notariatszeitung“ 1933. évben 75-ik évfolyamát kezdte meg. Ebből az ünnepi alkalomból a Kir. Közjegyzők Közlönyének szerkesztősége is meleghangú iratban üdvözölte az osztrák szakközlöny szerkesztőségét.

Díjmegállapítási kérdések. Ismerve a bíróságoknak a közjegyzői pótdíjak megállapításával szemben tanúsított különösen az utóbbi időben túlzottan merev álláspontját, amellet méltányosan számolva az általános gazdasági helyzet súlyosságával is, tudomásunk szerint a közjegyzők pótdíjat a legkivételesebb esetekben számítanak fel. Megítélésük szerint ugyanis, ha egy hagyatéki ügyben 8—10 tárgyalást kell tartaniok, sokszor 10—20 féllal, ha 30—40 oldalas jegyzőkönyvet kell megszerkeszteniök, ha a tárgyalások és előkészítésük aránytalanul nagy munkával és felelősséggel jár, amíg hatályos jogszabály, a díjrendelet 24. §. utolsó bekezdése ezt kifejezetten megengedi, a pótdíj felszámítása jogos s annak megállapítása igényelhető. Ennek ellenére ha néha-néha szorgos mérlegelés szerint alkalom adódik a pótdíj felszámítására, az egyik budapesti járásbíróság minden a pótdíj felszámítása után még oly kiáltó esetben is azzal a stereotip kijelentéssel mellőzi a pótdíj megállapítását, hogy a hagyatéki ügy nem annyira bonyolult, hogy az a pótdíj megállapítását indokolná. Véleményünk szerint s mert jól tudjuk, hogy újabban a pótdíj felszámítása valóban csak a legkivételesebb és legindokoltabb s emellet természetesen csak a legritkábban előforduló esetekben történik, addig, amíg az erre vonatkozó jogszabály érvényben van — s ennek a jogszabálynak a fenntartása egyébként a végzett munka igazságos díjazása nézőpontjából indokolt, a pótdíj megállapítását a bíróságok nem mellőzhetik. Az érvényes jogszabály indokolt alkalmazása elől a bíróság sem térhet ki, különösen ha ezt a felek sem kifogásolják.

A díjrendelet 24. §-ának utolsóelőtti bekezdése értelmében, ha a hagyatéknek a tárgyalási díjátalány, vagy leltározási díj alapjául szolgáló értéke illetékkiszabás alkalmával magasabban állapíttatnék meg, a közjegyző pótlólag felszámíthatja azt a különbözetet, amely a felszámított és a magasabb érték után járó díj között mutatkozik. Arra viszont, hogy ha illetékkiszabás alkalmával a hagyaték értéke leszállíttatnék, a közjegyző köteles volna a megfelelő díjkülönbö-

zetet visszatéríteni, semmiféle törvényes intézkedés nincs. A díjrendelet 24. § utolsó előtti bekezdése nyilván kivételes intézkedést foglalván magában, az szigorúan, de kiterjesztően semmiesetre sem magyarázható s ilyen leszállítás esetében változatlanul áll a díjrendeletben statuált generális jogszabály, mely szerint a díjfelszámítás alapja a hagyatéknek bruttó leltári értéke. Az egri kir. törvényszék, mint felfolyamodási bíróság Pkf. 2716/7/1932. számú végzésével a hagyatéki bíróságtól megállapított tárgyalási díjátalányt a fél felfolyamodása következtében leszállította, mert időközben az adóhivatal a ház és szükségadó törlesztését rendelte el s az ennek figyelembevételével kiállított új adóbizonyítvány a hagyatéki ingatlanokat kisebb összegre értékelte. Megjegyzendő, hogy örökhagyó 1931. évben halt el s az alap adóbizonyítvány erre az évre vonatkozó adatokat tartalmazott. Véleményünk szerint a díjleszállításnak törvényes alapja ilyen esetekben egyáltalában nincs, de legkevésbé van ilyen az 1920. évi XXXIV. t.-c. 27. §. 4. bekezdésében írt rendelkezések ellenére kiállított adóbizonylat alapján.

Igen sok esetben fordult elő, hogy a hagyatékhoz más vagyontárgy nem tartozik, csupán az 1920. évi 36. t.-c. 70—77. §-ai oltalma alatt álló ugynevezett családi birtok. S megtörténik gyakran az is, hogy az örökösöknek sincs más vagyonuk, csupán az örökölt családi birtok. Ilyen esetben az örökösödési eljárás ingyenes s a közjegyző még kész kiadásait sem igényelheti, illetve a megállapított díjakat, vagy kész kiadást be nem hajthatja — mondta ki végeredményében a szombathelyi kir. törvényszék, mint felfolyamodási bíróság Pkf. 2959/5/1932. számú végzésében az által, hogy a telekkönyvi bíróság végzését, amely a megállapított tárgyalási díj bekebelezése iránt való megkeresést az 1920. XXXVI. tc. 71. §-ára hivatkozással megtagadta, helyben hagyta. A felhívott törvényszakas szerint a családi birtok állagára és haszonélvezetére végrehajtás csak az ingatlant terhelő köztartozás behajtására vezethető, a 600/1927 P. M. rendelet 83 §-a pedig — a törvényszék megállapítása szerint — a közjegyzői tárgyalási díjat köztartozásnak nem minősíti, ennek erejéig tehát a családi birtok végrehajtás alá nem vonható. Mindekelőtt meg kell állapítanunk, hogy a 600/1927 P. M. rendelet 83 §-a csak exemplicative sorolja fel a köztartozásokat, korántsem azzal az intencióval és hatállyal, mintha az ami ebben a felsorolásban nincs benne, köztartozásnak nem volna minősíthető. Ennek a távolról sem az 1920. XXXVI. t. c. 72 §-ának kiegészítésére vagy magyarázatára kiadott rendelet 83 §-ának felhívása kifogástalan bírói

indokolásnak tehát semmiképpen sem minősíthető, mert a fentiek szerint kétségtelen hogy más követelés is lehet köztartozás, mint a melyet e rendelet ilyenként felsorol. De ettől eltekintve azt a követelést, amely birói határozat és törvény alapján megilleti a közjegyzőt, mint birói megbizottat azért a munkájáért, amelynek következtében a családi birtok tulajdonjoga az örökösökre kebelezetlik be, minden vonatkozásban köztartozásnak lehet és kell is minősíteni. Mert ha köztartozás lesz a hivatkozott rendelet szakasz szerint is az a birtok rendezési költség, amely szintén birói megbizottak munkájának ellenértéke, éppúgy köztartozás a tulajdonjogi viszonyok rendezésével felmerülő közjegyzői, mint birói megbizotti költség és különös jelentőségre emelkedik ez a kérdés, ha azt vesszük figyelembe, hogy a vidéken igen sok örökösödési eljárásnak kizárólagos tárgya családi birtok, amelyre vonatkozó örökösödési jogviszonyoknak ingyenes rendezését különösen minden jogszabály nélkül, sőt a helyes törvény magyarázati szabályok ellenére, a közjegyzőktől jogosan követelni nem lehet. Az ilyen birói döntések a felügyeleti hatóság figyelmére és aktív érdeklődésére méltán rászolgáltak.

A közjegyzőknek tanúkként való kihallgatása. Újabban egészen divatba jött, hogy az ügyvédek egyes peres ügyekben a közjegyzők közreműködése mellett készült okiratokra vonatkozólag a közjegyzőket tanúkként bejelentik s a bíróság által megidéztetik. Rendszerint már évekket ezelőtt készített okiratokról lévén szó, a közjegyzők természetesen mást mondani nem tudnak, mint amit az okirat bizonyít. Ennek ellenére különösen a budapesti bíróságoknál a per szempontjából előreláthatóan lényegtelen kihallgatások fogantatása céljából két-három órát kell várakozással eltölteniök. Legutóbb egyik hagyatéki ügyben a képviselő ügyvéd a költségekért perelvén az örököst, arra nézve, hogy a hagyatéki ügyben milyen tevékenységet fejtett ki, az eljáró közjegyzőt tanúnak bejelentette. A bíróság az illető közjegyzőt meg is idézte és pedig azzal, hogy a hagyatéki iratokat esetleges becsatolás céljából hozza magával. Bár köztudomású, hogy az elsőfokú bíróságok a felek által bejelentett mindennemű bizonyítékot és minden szelekció nélkül beszerezni szoktak, nehogy e miatt a felsőbb bíróságok az ítéletet feloldják, mégis, amikor nyilvánvaló, hogy a közjegyző mást, mint ami az iratokból ugyis megtudható, nem igazolhat, ezeket a divattá vált megidézgetéseket céltalanoknak s amellet a közjegyzők szempontjából oktalanul és minden ellenérték nélkül időtrablóknak találjuk. Különösen azokban az esetekben, amikor nem is érdemi kérdésekről,

hanem csupán költségperről van szó. Mindezekre tekintettel a közjegyzők megidézését a bíróságok részéről csak olyan esetekben tartanók megengedhetőnek, ha a tanú kihallgatástól előreláthatólag komoly eredményt is lehet várni. Azt pedig, hogy a közjegyzőket a hagyatéki ügyekben, ahol mint birói megbizottak járnak el, tanúkként beidézgessék, egyenesen szabálytalan eljárásnak kell tartanunk. Mit szólna pl. egy bíró ahhoz, ha az ügyvéd költség perében megidéztené őt egy másik bíróhoz annak igazolása céljából pl. hogy előtte hány tárgyaláson vett részt. Az eset ugyanis teljesen analog.

Jegyzői magánmunkálatok. A községi jegyzők eddig csupán az okiratolás terén, de itt azután alaposan veszélyeztették a jogi közbiztonságot, most már azonban kivetik csápjaikat a közjegyzői hatáskör felé is. Némely törvényes intézkedés bizonyos szigorúan meghatározott esetekben elég könnyelműen névaláírás hitelesítési jogot adott a községi jegyzőknek, melyet úglátszik most szeretnének általánosítani. Így pl. az ózdi jegyző egy hagyatéki ügyben való képviselő tárgyában kiállított meghatalmazáson a fél aláírását hitelesítette s a meghatalmazást hitelesítési záradékkal látta el. A detki jegyző az ugyanottani 492 számú betétről állított ki telekönyvi szemlét s azt hagyatéki ügyben való használatra saját maga hitelesítette. Hogy e mellett a községi jegyzőket milyen jóindulat viselteti a közjegyzőkkel szemben, arra élénken jellemző eset, hogy a verpeléti jegyző egy hagyatéki ügyben a leltárban az ingatlanokat 200 pengőre értékelte, mert tudta, hogy az ilyen értékű hagyatékban a közjegyző csak kész kiadásait számíthatja fel, ugyanazokra az ingatlanokra néhány nappal később az örökösökkel adásvételi szerződést készített, amelyben az ingatlanok tényleges vételáraként már 500 pengő szerepelt. Ezek a jegyzői ténykedések, amelyek még az enyhébb esetek közül valók, mint megannyi más már szigorúbb elbírálás alá tartozó s a feleknek jelentős károkat okozó magánmunkálati tevékenységi esetek, minden esetben megtorlás nélkül maradnak. A jegyzők ezirányú felelőssége törvényesen szabályozva nincs s ettől eltekintve is, mint a politikai körök dédelgetett kedvencei, azt tehetnek, amit akarnak.

Az apa, mint törvényes képviselő beadványa az árvaszékhez. A Ill. Díj. 14. tét x) pontja értelmében bélyegmentesek a gyámok és gondnokok beadványai, melyek a gyámhatósághoz nyújtatnak be, amennyiben azokat az 1877. XX. t. cikkben foglalt kötelezettségekből kifolyólag az árvaszékhez benyújtani tartoznak. A Ill. díj. sehohsem használja a „törvényes képviselő“ kifejezést. Az apát, mint törvényes képviselőt a „gyám“ szó, mint gyűjtő-

fogalom alá vonja. Az összes kiskorúak érdekében statuáltatott a díjjegyzékben meghatározott keretek között a gyámhatósági beadványok bélyegmentessége. A gyámügyi közigazgatás nagy fontosságának, nemzetvédelmi hivatásának szempontja volt az az elvi alap, mely már az 1850-es évi patensektől kezdve, tehát több mint 80 éve állandó gyakorlat, hogy az atya gyámhatósági beadványai kiskorú gyermeke érdekében bélyegmentességben részesülnek. A pénzügyminisztérium a *legkedvezőbb* gazdasági helyzetet választotta meg ezen állandó gyakorlattal megerősített jogszabály megváltoztatására, amidőn 163907/1932. VIII. a. számú körrendeletével mihez tartás végett közli, hogy az apa, mint törvényes képviselő részéről előterjesztett kérvényt a III. díj. fent megjelölt rendelkezésével biztosított illetékmentesség *nem illeti meg* és az a „jelenleg hatályos“ jogszabályoknak megfelelően látandó el beadványi illetékekkel. Klasszikus példája ezen körrendelet a súlyos gazdasági viszonyok és a kiskorúak védelme nemzeti fontosságú kérdése teljes negligálásának, a jogszabály-szöveg betű, de nem értelemszerű magyarázatának. Miért részesítendő mentességben egy gyám, vagy gondnok beadványa és miért kell ezen mentességet megvonni az apa, mint törvényes képviselő beadványától? A patensek szövegében a „törvényes képviselő“ jogi terminus technikus talán nem is volt használatos és a jogszabály megszővegezésekor az apa törvényes képviselői jogát inhaerens módon a „gyám“ kifejezésben is bennfoglaltak tekintették. Szerintünk jelenleg is joghatályos jogszabály az III. díj. 14. tét. x) pontja, mely gyám és gondnokok beadványáról szól és a gyám kitételben az apa törvényes képviselői joga bennfoglaltatik. Ezt bizonyítja az a körülmény, hogy a jogszabály megszővegezésekor a „törvényes képviselő“ kitétel használatban nem volt és hogy a 80 éves állandó gyakorlat a jogszabályt ekként értelmezte. Célszerű lenne súlyos illetéki bírságok kikerülése céljából a megfelelő lépéseket a pénzügyminisztériumban megtenni, a körrendeletben foglalt nyers fiskális szabálymagyarázat megváltoztatására.

Dr. Kepes János.

„A magyar közjegyzői kar biográfiája.“ Ilyen címen egy budapesti könyvkiadóvállalat egy munkát szándékozik kiadni, amelynek fő- és alvédősége elfogadására több közjegyzőt felkért. Kartársaink tájékoztatására illetékes helyről nyert információk alapján megállapítani kívánjuk, hogy a kar hivatalos és társadalmi szervezeteinek, különösen az országos egyesületnek és a kamaráknak az állítólag elkészítendő munkához semmi közük sincs s az tisztán magánvállalkozás. Egyébként a jelenlegi súlyos időket ilyen javarészben

az emberi hiúságra apelláló vállalkozás perfektuálására alkalmasnak akkor sem találnánk, ha egy ilyen kis létszámú foglalkozási ág biográfiája közreadásának értelme, vagy jelentősége volna.

Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete közleményei. A közlőny decemberi számában megjelent névsor pótlásaként szolgálnak a következő adatok: Vitéz dr. Uray László helyettesi működését 1918. évben kezdte meg Nagyenyeden s azt 1928. folytatta Csonka Magyarországon. Dr. Gaszner Gyula közjegyzőhelyettes jelölti működését 1925 július havában kezdte meg. — Ifj. Dr. Demkó Belánszky Pál helyettesi szolgálatát 1930 év novemberében kezdte meg Makón, — dr. Demkó Pál közjegyzőnél. — Az eddig beérkezett adatok alapján, — a jelölti időből egy évet számítván a helyettesi működésbe, husz éve működik egy, tizenhat éve kettő, tizennégy éve egy, tizenhárom éve három, kilenc éve öt, hét éve tiz, hat éve tiz, öt éve nyolc, négy éve hét, három éve három, két éve négy, egy éve négy helyettes; — akik közül ötvenhárom éves egy, ötvenkét éves három, ötvenegy éves egy, negyvenötől ötven éves tizenegy, negyventől negyvenöt éves tizenhét, harminctől negyven éves tizenegy, harminctől harmincöt éves tizenöt, harminc éves kettő és huszonkilenc éves egy. — E felsorolásban nem foglaltatnak bent dr. Halász Ákos és dr. Krenner Zoltán volt kir. közjegyzők, jelenleg kir. közjegyzőhelyettesek adatai, továbbá azoké sem, akik azért nem kérték a kinevezendő helyettesek közé való felvételüket, mert kinevezésre mint nyugdíjazott idős államhivatalnokok nem számítanak. Megbizásból: Dr. Antalffy Zsirus Aladár.

Az Országos Egyesület tagsági díja. Az Országos Egyesület az elmúlt évben tartott közgyűlésén az évi tagsági díjat, amelynek ellenében a tagok a közlőnyt is kapják, évi 30 pengőre szállította le, a helyetteseknél maradt az eddigi évi 20 pengő. — Az egyesület ezúton is kéri a tagokat, hogy az 1933. évre esedékes 30 pengő tagsági díjat, nemkülönben az esetleges hátrálékokat is az egyesület 41.951 számú postatakarékpénztári csekkszámájára mielőbb fizessék be, mivel a közlőny előállításával kapcsolatos kötelezettségeinek az egyesület csak pontos tagdíj fizetés mellett tud eleget tenni. Elismeréssel kell megemlékeznünk ezúton is a szegedi kamara vezetőségéről, amely az országos egyesület tagsági díját a kamarai járulékokkal együttesen hajtja be tagjaitól s követésre méltó példát nyújtva az egyesület pénztárába egy összegben szolgáltatja be.

A községi és közjegyzők magánmunkálatainak Slovenskón és Podkarpatská Rusban (a volt magyar területeken) való eltörléséről merőben téves hírek vannak forgalomban. Különösen nem áll az, hogy a községi jegyzői magánmunkálatokat megszűn-

tették volna. A községi jegyzőket a 211/1920. számú csehszlovák törvény államosította ugyan és kiterjesztette rájuk is az osztrák szolgálati pragmatikát (az összeférhetlenségi rendelkezésekkel együtt), azonban a felhívotti törvény 13. §-a szerint külön rendelkezés tartatott fenn, hogy a jegyzők mennyiben gondoskodhatnak „az egyes polgárok kérelmére a jogi tanácsoknak meghatározott keresztülviteléről“. Ez a rendelet azonban nem látott napvilágot, mert az ügyvédi kamara a teljes eltörlést követelte, míg a közjegyzői kar átmenetileg beírta volna ezen munkálatoknak csekély értékre (egy kat. hold vagy 3000 Kor. értékig) való korlátozásával. Egyesség az érdekelt kamarák között nem jött létre és a bekövetkezett politikai változások a kérdés újabb tárgyalását, szabályozását eddig nem engedték meg és így a már kész rendelet nem jelenhetett meg. Új rendelet kibocsájtva nem lévén, a régi magyar 47.300/1904. számú m. kir. belügymin. rendelet van hatályban, azonban az összeférhetlenségi rendelkezés — különösen a hagyatéki és az árvaszéki ügyekben, mintha teljesen figyelmen kívül maradna. Így az örökösödési osztályok és örökségi bizonyítványok különösen kedvelt tárgyai a községi jegyzők magánmunkálatainak, amelyeknél szükséges hitelesítésekhez nem a közjegyzőt veszik igénybe, hanem a bírósági hivatalnoknak gyakori kiszállásos és konkurráló közreműködését, (mert olcsóbb is.) Egyes politikai pártok a magánmunkálatok fenntartását egyenesen program pontjukká tették, politikai napilap állandó heti jegyzői rovatot tartott, — sőt akadtak olyan merész elemek is, amelyek a községi jegyzői intézménynek (a magánmunkálatokkal együtt) a történelmi országokban (Cseh, Morvaország, Szilézia) leendő bevezetéséért harcoltak. A titkos választói jog tömeguralma mellett a községi jegyzők politikai jelentősége még nagyobb, mint azelőtt, úgyhogy hiú reménynek kell tartani azt a feltevést, hogy a titkos választójog bevezetése ezen a téren javulást eredményezhet. (V. ö. Kir. Közjegyzők Közlönye XXXI. évf. 6. szám 209. lap.) A közigazgatási teendők szaporodása pedig csak a személyzet szaporítását jelenti, de nem a magánmunkálat csökkentését, mint ezt 14 év gyakorlata fényesen igazolta. Az ügyvédi és közjegyzői rendtartások reformjával kapcsolatban az egész ügyvédi kar most már arra törekszik, hogy a magánpraxis a községi jegyzőknek legalább 1936. január elsejétől tiltassék meg. (Pium desiderum). Megjegyzetetik, hogy maga a „jegyző“ név már nem használtatik hivatalosan, hanem a „községi“ vagy „kör-jegyzőségek“ élén állanak a „jegyző-

ségi“ adjunktusok, titkárok, főtitkárok és igazgatók, azonban de facto a nép előtt a régi elnevezés az irányadó s így a községi jegyző is „notár“ (hozzá még állami, állami címerrel ellátott pecsétjével) és a közjegyző is „notár“, úgyhogy ez a történelmi országbeliek előtt folytonos összecszerelésre és lényeges félreértésekre ad okot, ami ellen különösen a csehországi közjegyzők igen energikusan küzdenek. Tehát a helyzet: *status quo ante bellum.* (x—r.)

Adó- és illetékügyi előjegyzési naptár, kapcsolatban az adók és illetékek kézikönyvével. Laptársunk, az Illetékügyi Közlöny pénzügyi jogi folyóirat ötletes, eredeti és rendkívüli gyakorlati értékkel bíró naptárt adott ki az 1933. évre. Ez a naptár két részből áll és pedig a naptári részből és egy zsebkönyvből. Maga az előjegyzési naptár kiváló gyakorlati értékkel bír azért, mert az egyenes- és forgalmi adókra, az illetékekre, továbbá a székesfővárosi közszolgáltatásokra vonatkozó terminusok az illető napokhoz be vannak nyomva és így a naptárt figyelemmel kísérendő kényelmesen tájékozódhatik az egyes határnapokról és határidőkről, azokat tehát el nem mulaszthatja. A zsebalakú kis kézikönyv a fenti közszolgáltatásokra vonatkozó jogszabályok rövid összefoglalása. Tömören és röviden adja tehát a pénzügyi jognak ezt a részét úgy, hogy a pénzügyi joggal foglalkozó csaknem minden kérdésre megtalálja benne a választ, annak elolvasása pedig az addig tájékozatlan részére is biztosítja azt, hogy ezt az anyagot minden megerőltetés nélkül megismerje és a gyakorlati tájékozottságot megszerezze. A munka tökéletességét és szakszerűségét biztosítja, hogy a különböző adó- és illetéknemeket az azokkal elsősorban foglalkozó szakférfiak dolgozták fel. Különösen kiemeljük a székesfővárosi közszolgáltatásokról szóló részt azért, mert ezek a jogszabályok ilyen összefoglalásban sehol sem jelentek meg. Tájékoztatásul közöljük a tartalommutatót (a szerzők nevével): Földadó, házadó (dr. Nagy Dezső Bálint ügyvéd), Társulati adó (dr. Schmer Sándor p. ü. tanácsos), Kereseti adó, jövedelem- és vagyonadó (dr. Majercsák Ferenc pénzügyi tanácsos), A gépjárművek közúti adója (autoadó), rokkantellátási adó, pótagók és pótagójellegű szolgáltatások (dr. Nagy Dezső Bálint), Általános forgalmi adó (dr. Sz. Nagy Béla min. titkár), Fényüzési forgalmi adó (dr. Révffy Lajos p. ü. titkár), Vagyonátruházási illetékek (dr. Pataky Gedeon kir. közig. bírósági tanácsjegyző), Illetékegyenérték (dr. Pesztalics József p. ü. tanácsos), Okirati illetékek (dr. Hegyessy Gyula p. ü. főtanácsos), Váltók illetéke (dr. Andreánszky István min. osztálytanácsos), Társulati illetékek (dr. Koós István p. ü. tanácsos), Törvénykezési illetékek (dr. Nyulászi Alajos ügyvéd), Közigazgatási illetékek, Értékpapirforgalmi adó (dr. Almásy Károly p. ü. titkár), Vadászjegy és fegyverigazolványilleték (dr. Koós István p. ü. tanácsos), Székesfővárosi közszolgáltatások: városi ingatlan- és vagyonátruházási illeték, ebadó, községi idegenforgalmi járulék, községi tűzoltási járulék, községi vigalmi adó, kivonatos díjjegyzék a székesfővárosi községi hatósági díjakról. (Kasztner Jenő szfv. sz. főtiszt) Az ily módon tehát két irányban is rendkívül előnyösen használható naptár az Illetékügyi Közlöny kiadóhivatalában: VIII., Vas-u. 12 rendelhető meg, esetleg telefonon is (39-2-25). Ára 7 pengő, de a könyv külön is kapható 3.50 pengőért (könyvkereskedésekben is).

Helyreigazítás. A közlöny múlt számában közzétett névjegyzékben azoknak a közjegyzőknek a neve mellett, akik nem a helyettesi karból nyertek kinevezést, szerepelt az előző foglalkozás rövidített megjelölése. Így Czinder Jenő dr. szerencsi közjegyző előző foglalkozásaként az árvaszéki ülnöki minőség volt feltüntetve. Ennek helyreigazításaként megállapítani kívánjuk, hogy Czinder Jenő dr. 1918—1925 években volt árvaszéki ülnök, 1925—1930-ig, mint közjegyzőhelyettes működött s mint ilyent nevezték ki közjegyzővé. — Megjegyezzük még, hogy azok a közjegyzők és helyettesek, akik a „vitéz“ címet használják természetesen hadviseltek akkor is, ha e minőségük elnézés következtében a névjegyzékben kitüntetést nem is nyert. —

Rendeletek.

165.367/1932 P. M. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá a fényüzési és az általános forgalmi adó megállapítása szempontjából pengő értékre történt átszámítása.

9.090/1932. M. E. sz. A közadók kezeléséről szóló 1927. évi 600 P. M. számú hivatalos összeállítás egyes rendelkezéseinek módosítása.

9.500/1932. M. E. sz. A külfölddel szemben fennálló egyes tartozásoknak pengőértékben való befizetéséről szóló 6.900/1931. M. E. számú rendelet hatályának meghosszabbítása.

9.510/1932. M. E. sz. Az aranyban teljesítendő fizetésekről szóló 410—1932 M. E. számú rendelet hatályának meghosszabbítása.

188.100/1932. B. M. sz. Az országgyűlési képviselőválasztói névjegyzék 1933-1935. években történő kiigazításának szabályozása.

47.800/1932. I. M. sz. Az egységes birói és ügyvédi vizsgáról szóló 67.300/1913. I. M. számú rendelet egyes rendelkezéseinek módosítása és kiegészítése.

Jogi és illetékügyi irodalmi szemle.

Jogtudományi Közlöny. (LXVII. évf. 44-48 szám, LXVIII. évf. 1. 2. 3. szám.) A 44. szám első cikkében Szobonya Béla dr. kuriai bíró reflektál a közlöny 39 számában közölt arra a megjegyzésre, amely szerint a Kuria P. 4307/39/1931 számú ítéletének az a megállapítása, hogy a minisztériumot a kormányzati hatalom körében az állami élet rendezésére kiterjedő törvénytől, törvénykiegészítő és jogalkotó hivatás, illetve kötelesség illeti meg, csupán kisiklás lehet, mert a magyar közjog szerint a kormánynak ilyen hivatása nincs s jogszabályt csak külön törvényes felhatalmazás alapján alkothat. Szobonya Béla dr. a magyar közjogi írók idézett álláspontjaival kívánja a Kuria álláspontjának helyességét alátámasztani. A 45. számban viszonzó válasz van

Szobonya Béla cikkére, amelynek helytelenségét vitatva, fenntartja a közlöny, azt az álláspontját, hogy birói ítékezés alapjául csak törvény alapján keletkezett és kihirdetett rendeletek szolgálhatnak, s a viszonzó válasz végén hivatkozik Grosschmid sokszor idézett szavaira, melyek szerint a bíróságok tényei alkotmányjogi törvényeink sarkalatos intézkedéseit meg nem változtathatják. Ugyanez a szám hozza Menyhárh Gyula dr. budapesti ügyvédnek az ügyvédi numerus clausus nagytehetségű előharcosának cikkét ugyancsak a zárt ügyvéd létszám kérdéséről, amelyben többek közt közli, hogy a négy millió lakosságú Berlinben 2805, a 3 millió Párisban 2762, s ezzel szemben az 1 millió Budapestben 3187 ügyvéd van. A zárt létszám megvalósítása esetén s ha addig ügyvédet fel nem vennének, Budapesten 10 év múlva csupán 2000 ügyvéd volna. A 46 szám vezető cikkét a magánjogi kodex javaslat társadalmi politikájáról címen Blau György dr. budapesti ügyvéd a 47 szám vezető cikkét pedig a büntető eljárás gyorsításának módjairól címen Mendelényi László dr. kuriai bíró írta, amely utóbbi cikk befejező közleményét a 48. szám hozza. A cikkirő különösen az angol büntető perjog intézményeit állítja szembe a hasonló magyar intézményekkel, kimutatva, hogy az angol birói vizsgálat mellett legkésőbb három hónap alatt minden bűnügyben meg van az alsófokú ítélet, viszont nálunk olyan büntetőügy is van, amely már ötödik esztendeje van folyamatban. Ugyanebben a számban kiemelkedő értékű tanulmány jelent meg a végrendelet megtámadásának kérdéséhez címen Papp István dr., a kir. Kuria most nyugalomba vonult tanácselnöke tollából. A nagyértékű cikkben az illusztris író a kir. Kuria joggyakorlatában elfogadott elveket foglalja rendszerbe, megállapítván mindenekelőtt, hogy a végrendelet érvényes és hatályos akkor is ha alaki kellék hiányában szenved, amennyiben azt a felek elfogadták, illetve nem kifogásolták. Kivétel csak abban az esetben van, ha a végrendelet valamely tiltó jogszabályba ütközik, pl. többszörös utóöröklést rendel. A végrendeletet hatálytalanítani csak azzal szemben lehet, aki azt megtámadta és csak annyiban, amennyiben azt megtámadta. Megtámadási joguk viszont csak azoknak van, akik végrendelet hiányában örökölnének. Ezt a megtámadási jogosultságot a bíróságnak hivatalból kell vizsgálat tárgyává tennie. Az érvénytelenségi okot később felhozni nem lehet s ha a fél a keresetben azt nem hozta fel, az alapon való megtámadási jogát elvesztette. Ha a végrendeleten két ismert látható hiány van s azt a fél csak egyik okból támadta meg, úgy tekintendő, mint, aki a másikat elengedte. Ebbe a különösen tartalmas számba értékes cikkeket írtak még Löw Tibor dr., Schwartz Tibor dr., Eduard Bing és Teller Miksa dr., aki azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy az igazságügyi tárca dotációja redukálható-e. Cikkében részletesebben foglalkozik Móra Zoltánnak a Jogállamban megjelent hasonló tárgyú tanulmányával. Ez a tanulmány megállapította, hogy a magyar igazságügyi költségvetést a francia költségvetéssel szembe állítva, Magyarországon minden lakosra 7 P. 34 f., Franciaországban pedig csak 1 P. 40 f. esik. A cikk ezek után azt igyekszik bebizonyítani, hogy Magyarország nem költ többet az igazságszolgáltatásra, mint a vele hasonló jogrendszerben élő államok, ellenben Franciaország költ aránytalanul kevesebbet, mert pl. a kereskedelmi perek javarészt laikus bírák látják el ingyen, az igazságügyi költségek egyrészt a megyék viselik, a bírácoknak aránytalanul kevés a fizetése s különösen kevés az irodaszemélyzeté, akinek ténykedését a felek külön fizetik.

Az új évfolyam első száma a vezető helyen *Medvigy Gábor* dr. az *Uj esztendő* című cikkét közli s folytatólag *Tekintély és becsület* címen *Ludvig Rezső* dr. kuriai bíró cikkét s mindjárt erre *Havas Károly* dr. ügyvéd válaszát. Mindkét cikk ügyvédi problémákkal foglalkozik és ezek rendjén az előbb említett cikk megállapítja, hogy a munkaalkalmak szaporítása az ügyvédség helyzetén nem segítene, mert ennek csak az ügyvédi létszám nagyobb mérvű emelkedése lenne a következménye. Azt sem találja a cikkíró indokoltnak, hogy a vidéki ember szerződését ne az őt és ügyeit jobban ismerő (éppen csak a jogi kérdésekben megdöbbenően tájékozatlan és sok esetben rosszhiszemű Szerk.) községi jegyzővel készíttethesse el, hanem a költségesebb ügyvédi munkát legyen kénytelen igénybe venni. Ha a községi jegyző munkája nem eléggé kifogástalan, jegyzői tanfolyam révén lehet segíteni rajta (a cikkíró felfogása szerint a jegyzői tanfolyamokon a rendszeres négy évi egyetemi jogi oktatást, nem is szólva, az ezt követő és a minden jogász pályán kötelező gyakorlati időről, pótolni lehetne!) s különben is, amint a cikkíró tovább fűzi tulságos logikával meg nem vádolható gondolatmenetét, „a közjegyzői munka sem mind kifogástalan, van eset, amikor a közjegyzői irnok végzi.“ A cikknek e kitételére *Havas Károly* dr. válasza megjegyzi, hogy a községi jegyzők munkájának jóságán a jegyzői tanfolyam kellő kiépítése sem segítene és még ebben az esetben sem volna a közjegyzők munkájával összehasonlítható. A közjegyzői kar hivatott a maga munkájának kellő védelmére, írja tovább *Havas Károly* dr. s ha ez nem is mindenben kifogástalan, semmiesetre sem indokolható a cikkíró azt az állítását, hogy az ügyvéd munkáját a községi jegyző is elvégezheti. A magunk részéről különben csodálatosnak találjuk, hogy *Ludvig Rezső* dr. aki cikkében foglaltak szerint három járásbírósnál, öt törvényszéknél és két ítélőtáblánál, hét vármegye területén szolgált, semmit sem tapasztalt azokból a mérhetetlen pusztításokból s azokból a jelentős kártételekből, amelyeket az ügyfeleknek a községi jegyzők szabadalmazott zugirászati tevékenysége okoz. Ezzel a tapasztalatlanságával a magyar gyakorlati jogászberek között egyedül áll s csak ez a boldog tapasztalatlanság mentheti azt az egyébként is teljesen indokolatlan buzgóságot, amelylyel a községi jegyzők magánmunkálai jogosultságának védelmére kél. Hogy a cikkíró jobb ügyhöz méltó védői tevékenysége közben hogy jutott el a közjegyzőkhöz, azt logikusan megérteni mi sem tudjuk. Elismerjük — elvégre a közjegyzők sem a minden irányu tökéletesség tulajdonával felruházott emberfölötti lények — közjegyzői munkával szemben is lehet olykor-olykor kifogást emelni, amint hogy a gyarló emberek által végzett bírói, vagy ügyvédi munka sem lehet minden esetben kifogástalan. Azt is elismerjük, hogy a közjegyzői irnok is munkát végez, hiszen épp azért alkalmazzák, hogy munkát végezzen, akár csak a bírói vagy ügyvédi irnok. A felelősséget azonban a közjegyzői irnok ténykedése miatt is a közjegyző vállalja és pedig olyan nagy és aránytalanul súlyos mértékben, mint sem a bíróságnál és sem pedig az ügyvédekénél. A közjegyző tehát, ha hibát is követ el, anyagi felelőssége olyan súlyos, hogy a felek károsodást nem szenvedhetnek. Ez a kérdés tehát tiszta, világos és egyszerűen elintézett volna s reflexióinkat inkább csak az a párhuzam váltja ki, amelylyel, ha nem is nyíltan de a sorok között, a községi jegyzők munkáját a közjegyzők munkájával szembeállítja. Ennek a párhuzamba állításnak még csak a gondolata ellen is a leghatározottabban tiltakoznunk kell. Hogy miért, azt gyakorlati jogász ember

előtt indokolnunk egészen felesleges. A megfelelő elméleti és gyakorlati jogász kiképzésben részesült magyar közjegyzői kar fennállása óta és együtt véve sem okozott a feleknek annyi kárt, mint egyetlen magyar községi jegyző magánmunkálai tevékenységével. Minden modern jogállam a szakmunkát szakemberekre bizza s érthetetlen, hogy előkelő szakember sarlatán munka védelmére keljen s ezt akként tegye, hogy logikátlan oldaltámadást intézzen egy, a munkáját nagy önfeláldozással, jogi készültséggel, — ha nem is a római pápa csalhatatlanságával — végző, tekintélyes jogszolgáltatási funkciót betöltő karral szemben.

A második számban külön cikkeket irtak *Teller Miksa* dr. és *Balázs Jenő* dr. ügyvédek, az előző cikk folytatását közli különben a harmadik szám, amelynek vezető helyén *Alföldi Dezső* dr. és *Almássy Antal* dr. kuriai bírák távozó nagy bírák címen nagy elismeréssel emlékeznek meg *Papp István* dr. és *Rácz Lajos* dr. kuriai tanácselnökök nagyarányu és értékű bírói tevékenységéről. Külön cikkben reflektál *Admetó Géza* dr. a kormány törvénykiegészítő, törvénytörölő és jogalkotó joga kérdésében a közlöny hasábjain felmerült ellentétes állásfoglalásokra, leszögezvén azt az álláspontját, amely szerint a magyar alkotmány, mint parlamentáris alkotmány szerint a kormánynak ilyen joga nincs. *Móra Zoltán* viszont az igazságügyi költségvetés leszállítása kérdésében *Teller Miksa* dr.-nak az előző számban megjelent cikkével polemizál. Önálló cikket irt még e számban a büntetendő uzsoráról *Laszczyk László* dr.

Minden szám állandó mellékleteként megjelent az *Ügyvédi Közlöny*, amely természetesen kizárólag csak az ügyvédséget érdeklő kérdésekkel foglalkozik s megjelent minden szám mellett egy-egy döntvénytári füzet is.

Magyar jogi szemle. (XIV. évf. 1. szám) Korlátolt elmeállapot és büntetői hajlam címen *Finkey Ferenc* dr. kuriai tanácselnök irt nagyértékű vezető cikket e számban. *Gold Simon* dr. és *Tury Sándor Kornél* külön cikkeket foglalkoznak a Kuriának az 1927 évi X. t. c. 10 §-a rendelkezéseivel kapcsolatosan kifejlődött azzal a gyakorlatával, amely egyébként a szaksajtóban pro és kontra elég széleskörű megvitatásban részesül, amely szerint az életbiztosítási ügyletek után a folytatólagos időszaki díjak fizetésére a biztosító a biztosítottat felhívni nem köteles. *Schönwitzky Bertalan* dr. irt még e számba az öröklési jogi megállapítási perről külön cikket, majd a szemle, irodalom és előadások rovatok érdekes közleményei következnek s e szám mellékleteként is megjelentek a különböző esettárak.

Polgári jog: (IX. évf. 1. szám.) Az új évfolyamot bevezető tartalmas számba cikkeket irtak: *Meszlényi Artur* dr., *Görög Frigyes* dr., *Kohner Arthur* dr., *Vályi Lajos* dr. és mások. A jogalkotás rovatban T. P. jelzéssel egy közlemény bírálja az 1932. év törvényalkotásait s megállapítja, hogy az 1932. évi I–XIX. törvénycikkek vajmi kevés nyomait árulják el a kor és az ország szellemének s hogy a múlt évi törvényalkotás túlnyomó részben adminisztratív jellegű és kis jelentőségű kérdéseket érint. Az 1932. évi joggyakorlat tanulságai címen megjelent cikkben viszont megállapítja a cikkíró, hogy a legfelsőbb bíróság ítélkezésén már áttetszenek a gazdasági és pénzügyi válság s a nyomasztó anyagi viszonyok nyomai s hogy nagy általánosságban a bírói gyakorlat a magánjogi javaslatnak azokat a szabályait, amelyek új jogintézményeket létesítenek, eddig ismeretlen formákat alkotnak, új érvényességi kellékeket írnak elő, nem vette át. A különböző s ezek között

újabb rovatok közleményei után külön mellékletként jelent meg a Polgári Jog 1932. évi tárgymutatója s a magánjogi és polgári eljárási jogi esettár.

Notariatszeitung. Az osztrák közjegyzők egyesületének hivatalos lapja 75. évf. 1. szám. Ez a kiválóan szerkesztett szaklap alapításának 75. évébe lépett s ebből az alkalomból különösen tartalmas és nagyértékű szakközleményekben bővelkedő ünnepi számot adott ki. A jubiláris számot a szerkesztőség következő közlése vezeti be: „Ezzel a számmal a Notariatszeitung 75. évfolyamát nyitjuk meg. Az idők komolysága megköveteli, hogy ezt a történelmi eseményt szerény keretek, egy ünnepi számban üljük meg. A szerkesztőség megragadja ezt az alkalmat, hogy minden munkatársnak, különösen az igazságügyi kormányzatnak, a bírói karnak, az egyetemi tanároknak, az ügyédeknek és a kar tagjainak támogatását és közreműködését megköszönje s kérje azt a jövőre is, hogy a Notariatszeitung az Ausztriában megjelenő jogi szaklapok sorában méltó helyet foglaljon el. Ennek az ünnepi számnak cikkei, amelyek a tudomány legkiválóbb művelőinek tollából származnak, akiket illet hálás köszönetünk tanúsítják, hogy milyen elismerésnek örvend ez a folyóirat s vele együtt az egész közjegyzői kar a jogtudománnyal és a jogászai foglalkozással kapcsolatos minden körökben.“ Ezt követik az osztrák és német jogászság és közjegyzői kar legkiválóbb reprezentánsainak magas színvonalú és külön tanulmány számba menő cikkei. Így cikkirói többek között az ünnepi számnak Schuschnig Kurt dr. osztrák igazságügyminiszter, Sporny Antal dr. társ-szerkesztő, Dinghofer Ferenc dr. a wieni legfelsőbb törvényszék elnöke Leonhardt Ottó dr. a wieni tartományi törvényszék elnöke, Kantor Siegfried dr. a wieni ügyvédi kamara elnöke, Sperl János dr. wieni egyetemi tanár, Hlozaneck Ede a wieni közjegyzői kamarai elnöke, Sternberg Leo dr. berlini közjegyző, Richter müncheni közjegyző, Fischer János csehszlovák közjegyző, Demelius Henrik dr. wieni egyetemi magántanár, Swoboda Ernő dr. gráci egyetemi tanár s számos más közjegyző és ügyvéd. Az ünnepi szám egész könyvtára a közjegyzői szakirodalomnak, amely nemcsak az osztrák, hanem minden ország közjegyzőségét általában érdekli. Közönyünk e számában külön cikk is foglalkozik az ünnepi számmal s annak érdekesebb közleményeiről időnként még fogunk hozni részletesebb ismertetéseket. Az ünnepi számnak közreadásáért s annak magas nivójú tartalmáért az egész osztrák közjegyzőséget, a lapot kiadó osztrák közjegyzői egyesületet s a szerkesztőséget egyaránt dicséret illeti meg.

Notariats Zeitung. (A csehszlovák közjegyzők lapja 13. évf. 1. szám) A lap vezető helyén egy közjegyzőhelyettes foglalkozik közjegyzői szempontból az elmúlt év eseményeivel s a jövő reményeivel. Ezek között megemlékezik arról, hogy a közjegyzői rendtartás reformja tekintetében komoly lépés történt, amennyiben a rendtartás tervezetét készítették. A helyettesek helyzetét ott is vigasztalannak tartja a cikkirő, mivel ott is szoros az összefüggés a közjegyzői kinevezések és a politikai érdemszerzés között. A szám mellékletként megjelent az 1932. évi tartalomjegyzék s az érvényben levő díjrendeletek és szabályok alapján összeállított egységes díjjegyzék első füzeté.

Ceské Právó. (Cseh Jog) (A csehszlovák közjegyzők egyesületének hivatalos lapja XIV. évf. 10. szám.) Cikkék: Hladky Ferenc dr. szakolcai közjegyző: A községi és körjegyzők magánmunkálatairól a felek magánjogi ügyeiben. — Salamon X. Ferenc dr. somorjai közjegyző: Állítsuk fel az önnálló közjegyzői nyugdíjintézetet! (Ebben ismerteti az osztrák, német és olasz

nyugdíjügyön kívül a magyarországi kir. közjegyzők nyugdíjintézetét is). — Megjegyzések Dr. Vaváček cikkéhez a „Ceské Právó“ 9/1932 számában. Dr. Chloupek: Mégegyszer a meghatalmazások visszavonhatatlanságának kérdéséhez. Könyvismertetés, gyakorlat.

„Csehszlovák Jog“ magyarnyelvű jogi, államtudományi és pénzügyi szaklap. 1932. évi 48-49, 50 és 51- számok. Cikkék: „A szlovenszkoí Jogászegylet kassai osztályának alakuló közgyűlése.“ Kabos Ármin dr. „A legfelső bíróság elnöke előadásának margójára“ (többek között említés tételik a közjegyzői állások betöltésének módjáról is.) Gerényi dr. „Oszthatatlan közös ingóság eszményi részének lefoglalása és igénylése.“ — Dr. Gerényi: A jogbiztonság megóvásának szükségessége. — Dr. Eliás: A kényszeregyesség kihatása az előbb szerzett végrehajtási jogalapokra. — Dr. Bailay Budapest: „Numerus clausus.“ Dr. Császár Ernő Pozsony: Bélyegzés büntető ügyekben.

„Právný Obzor“ („Jogi szemle“) a szlovenszkoí csehszlovák jogászegylet cseh és szlovák nyelvű közlönye 17-20 számok XV. évfolyam. Dr. Lastovka egy. tanár: A közutakról szóló törvényjavaslathoz megjegyzések. Dr. Horák: A bányavám (urbura, tetragium) a Slovenskon és Podkarpatská Rusban érvényes (volt magyar) jog szerint. — Dr. Barinka: A jugosláv jogászok V. közgyűlése. — Dr. Lepsik: Ajánlható-e néhány államra a katonai büntető jog némely rendelkezéseinek egységes szabályozása. Dr. Váradí: Végrehajtás a kolonisták és maradékföldbirtokosok ellen. Dr. Brozovsky: A polgári bíróságot 1927-1931 években Szlovenszkon és Podkarpatská Rusban a statisztika világában. Dr. Tarabrin: Az ügyvédség szabályozása a szláv államokban. Doc. Dr. Fajnor, a legfelső bíróság első elnöke: „Bíró és ügyvéd“ (Megnyitó előadás a Slovenskoí Jogászegylet kassai fiókjának megnyitásához). Gyakorlat stb. könyvismertetések.

Illetékügyi Közöny (VIII. évf. 1. szám) Első cikket irt e számba Antalffy Zsirus Aladár dr. budapesti közjegyzőhelyettes, a Kir. Közjegyzők közlönyének is szorgalmas munkatársa. A tulterhelt ingatlan hagyaték illetéke kérdésében mutat rá azokra a visszasságokra amelyekkel az illetékszabályok hibás alkalmazásával az illeték kiszabási hivatalok a felekre méltánytalan és jogtalan terheket rónak. Konkluzióként véleményét nyilvánítja a cikkirő ebben az elég bonyolult kérdésben követendő helyes és a jogszabályok intencióinak megfelelő eljárásra. Külön cikket irt még e számba Hegyessy Gyula dr. A Szemle és Illetékügyi rendeletek közleményei után a Joggyakorlat első helyén a közigazgatási bíróság 14784/1930 számú ítéletet közli, amely éppen az Antalffy Zsirus Aladár dr. cikkében említett esetben fejti ki a közigazgatási bíróság álláspontját. Az elbírálás alá vont eset különben lényegesen egyszerűbb, mivel itt csupán ingatlan hagyatékról s leszármazók örökléséről van szó. A 2. szám alatt közölt esetben a 15722/1930 számú ítéletben foglaltakkal szemben (I. Kir. Közjegyzők közlönye 1932 évf. 132. oldal) a közigazgatási bíróság 10881/1928 számú ítéletében azt mondja ki, hogy az átértékelhető pénztartozások csak akkor és oly mérvben vehetők átértékelve figyelembe, amikor és amely mérvben az átértékelés bírói határozattal, vagy bírói uton érvényesíthető egyességi okirattal tényleg megtörtént. A szerkesztői üzenetek rovatában az együttesen tárgyalt hagyatékokra vonatkozólag közli a szerkesztőség azt a véleményét, hogy ha az illeték külön-külön 50 pengőt meg nem halad, együttesen azonban igen, az illeték bélyegjegyekben rovandó le, mivel az külön-külön állapítandó meg. A szám mellékletként az 1932. évi tartalommutatót hozza.

Joggyakorlat.

1. Az örökgyó felesége részéről a hagyaték természetben való megítélése iránt azon az alapon előterjesztett kérelem, hogy a hagyaték a feleség *hozományának*, illetve *külön vagyonának* értékét meg nem haladja, magában foglalja a hozomány, illetve külön vagyon értékének megítélése iránt való kérelmet is. (K. P. I. 4122/1931.)

2. A *biztosítéki jelzálogjognak* egészben vagy részben való átruházása joghatályosan csakis a hitelező által a telekkönyvi szabályoknak megfelelő alakban kiállított írásbeli átruházó nyilatkozat útján történhetik. (K. P. V. 1947/1932.)

3. Az *özvegyi jog korlátozásával* szemben közszerepményi igényt az özvegy nem érvényesíthet azon az alapon, hogy az örökgyó által házasságuk alatt vásárolt ingatlanok vételárát örökgyó halála után ő törlesztette le. (K. P. I. 5122/1930.)

4. A hagyatéki bíróság előtt kihallgatott *szóbeli végrendeleti* tanuknak több év múltán részben megváltoztatott vallomása a változtatás elfogadható indokai hiányában figyelembe nem vehető. (K. P. I. 4128/1931.)

5. A részletekben fizetendő, de a váltóval fedezett tartozás *a részletfizetés elmulasztása* folytán egészben esedékessé válik, a részletfizetési kedvezmény elvesztésének külön kikötése nélkül is. (K. P. VII. 5637/1931)

6. Az *elkésztett szolgáltatást* a hitelező az adós késedelmének vétkességére tekintet nélkül visszautasíthatja. (K. P. IV. 954/931)

7. I. Ugyanegy követelés biztosítására több jelzálogtárgyra *jelzálogjogot* csak *egyetemlegesen* lehet alapítani. II. A több jelzálogtárgyra alapított jelzálogjog egyetemleges jelzálogjog lesz a törvény erejénél fogva akkor is, ha az egyetemlegesség kifejezett kikötése az alapító jogügyletből hiányozna. III. Az egyetemleges jelzálogjogokból tetszése szerint való kielégítésére jogosult jelzálogos hitelező a behajtást illetően nincs arra gondosságra kötelezve, amely őt a pusztán kötelmi alapon kezességet vállalóval szemben terheli. (K. P. V. 5824/1930)

8. *Özvegyi haszonélvezeti jognak* mint szolgálmi jognak telekkönyvi *bejegyzése* nem lehet szolgáltatás iránt vállalt kötelezettség teljesítésének a biztosítéka. (K. P. V. 5127/1930)

9. A *telekkönyv intézményének a nyilvánosságra* és közhitelre vonatkozó jogi természetéből folyó azt a következményt, hogy a telekkönyv azok irányában, akik a telekkönyvben bizva, kötnek jogügyletet, biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a telekkönyvben foglalt bejegyzések tartalma való és az ingatlanon más jogok, mint amelyek be vannak jegyezve, fenn nem állanak, csupán ama jelzálogos hitelezők irányában lehet alkalmazni, akinek hitelezése a telekkönyvbe egyidejűleg bejegyzendő jelzálogjoggal szerzendő biztosítás mellett történik, vagy legalább is a jelzálogjog telekkönyvi bejegyeztetése a hitelnyújtáskor a hitelező és az adós között megállapodás tárgyává tétetett.

Azokkal a jogszerzőkkel szemben, akik nem a forgalom útján, illetve jogügylet által szerzik nyilvánkönyvi jogaikat tehát azokkal a jelzálogos hitelezőkkel szemben, akik nem a telekkönyvi bejegyzéssel szerzendő biztosítékra tekintettel hiteleznek, hanem erre tekintet nélkül nyújtottak hitelt és csak utóbb, egyoldalulag keresnek telekkönyvi biztosítást és veszik igénybe az evégből a törvény által engedett módokat: a telekkönyvnek a tényleges jogi állapottal való meg nem egyezése érvényesíthető. (KP. V. 6046/1930)

Szerkesztői üzenetek.

Z. J. A nyugdíjintézet ügyviteli szabályainak leközlése ez idő szerint aktualitással azért nem bír, mert, amint ezt a nyugdíjintézet közgyűléséről szóló tudósításban közöltük, a nyugdíjrendeletnek a közgyűlésen elhatározott revíziója tárgyában az elő munkálatok folyamatban vannak s a tervezet előreláthatólag már március havában renkivüli közgyűlés elé kerül. Amennyiben pedig az igazságügyminisztérium a tervezethez hozzájárul, az ügyviteli szabályokat is meg kell változtani. A nyugdíjintézet vezetősége annak idején gondoskodni fog arról, hogy az ügyviteli szabályok — bár ez azok hatályát nem érinti — megfelelően publikáltassanak is. A nyugdíj járulékkal kapcsolatos újabb nyugdíjintézeti előterjesztés ügyében — értesülésünk szerint — sürgetés ellenére döntés még nem történt.

Sz. G. Az egyik budapesti napilap Jogi Napló címen hetenként megjelenő mellékletében közölt az ügyvédi munkaalkalmak szaporítására vonatkozó „új ötleteket“ s ezek között a hagyatékvédők kirendelésére vonatkozót. A közleménynek vonatkozó része, amely a közjegyzői kart is érdekelné, szószerint a következő:

„**Hagyatékvédők kirendelése.** A hagyatékot lebonyolító kir. közjegyző a végrendelet alaki kellékeit bizonyára jól vizsgálja meg s a lebonyolítás for-

mai tökéletessége garantálva van. A közjegyző azonban nem hivatott arra, hogy az örökösök érdekeit is figyelembe vegye, nem részesül maga a hagyaték sem kellő védelemben s egyes örökösök jogsérelmei igen gyakoriak. Oly esetben, mikor a hagyaték értéke előreláthatólag, több mint húszezer pengő és feltehető, hogy az örökösök száma egynél több, a halálozás után huszonnégy órán belül a bíróságnak hagyatékvédő ügyvédet kellene kinevezni, aki az összes örökösöknek tartoznék a szükséges felvilágosítást megadni. Természetes, hogy per esetén a hagyatékvédő az érdekelt felek egyikének az ügyvédi képviseletét sem vállalhatná el. A hagyatékvédő munkájának díjazását a hagyatékából kapná, a munka mennyisége és minősége szerint legalább 2 és legföljebb 10 százalék erejéig.

Az ötlet, mint olyan mindenesetre kiváló különösen, ha a hagyatékvédők 2—10 %-os díjazásban volnának részesíthetők. A gyakorlati megvalósítással szemben azonban minden indok ellene szól. A közjegyzőknek törvényes kötelessége az örökösödési eljárásnak minden érdekelt fél jogos érdekeire körültekintő figyelemmel való lebonyolítása. Ennek a kötelességének a magyar közjegyzői kar különösen abban az esetben, ha a félnek jogi képviselője nincs mindenkor igyekezett a legtökéletesebb mértékben megfelelni. A hagyaték védelméről az érdekeltek saját érdekükben a legmegfelelőbbben gondoskodnak s ha ennek akadályja volna, ott van a hagyatéki zárlat. Azokról a *gyakori* jogsérelmekről, amelyek az örökösöket az örökösödési eljárás rendjén érik, nem igen tudunk, de legkevésbé oly mértékben, hogy ez külön védő intézmény megvalósítását indokoltá tenné. Az eljárás rendjén a közjegyző a feleket mindennemű felvilágosításokkal is igyekszik bőségesen ellátni akként, hogy minden hagyatéki munkájának a díjazása átlagban alig teszi ki a hagyatéki érték $\frac{1}{2}$ %-át. Elismerjük s nagyon jól tudjuk, hogy a magyar ügyvédség helyzete katasztrófális s hogy ez irányban minden célravezető mentő akció indokolt. Ilyen fantasztikus ötletek azonban a megfontolást igénylő komoly mentő gondolatok sorában aligha szerepelhetnek.

N. K. Sajnálattal szereztünk mi is tudomást arról, hogy a kar egyik tagja a vagyontalansági esküt letette. Bár a súlyos gazdasági és kari viszonyok is részeseek ennek a sajnálatos körülménynek bekövetkezésében, még sem hallgathatjuk el azt a véleményünket, hogy a közjegyzői működésnek nemcsak törvényes, de a dolog természete szerint való előfeltétele nemcsak az erkölcsi, de az anyagi viszonyok lehető integritása. A vagyontalansági eskü végeredményében a csőd megnyitásával egyenlő joghatállyal bír, vagyis ha az adós a vagyontalansági esküt le nem teszi, megnyitják ellene a csődöt, ez pedig a törvény rendelkezése szerint a közjegyzői működést felfüggesztő jogi hatálylyal bír.

292. Csakis budapesti közjegyzői vagy ügyvédi irodában délutáni állást, vagy otthoni írógépmunkát keres kitűnően gépelő perfekt közjegyzősegédnő, akinek budapesti közjegyzői irodában állandó délelőtti állása van. — Címe a kiadóban „Gyors munkás” jelige alatt.

319. Közjegyzőhelyettesi állást keresek. Hét évi fővárosi és vidéki gyakorlattal, kitűnő bizonyítványokkal és németnyelvi jogosítvánnyal bírok. Igényeim szerények. Dr. Horváth Jenő Szentendre, Kossuth L.-u. 12.

324. Közjegyzői irodába azonnali belépésre segédnek ajánlkozok hosszabb közjegyzői irodai gyakorlattal Erdős Mózes Jenő Budapest, VII., Csengeri-utca 3. fsz. 3.

325. Ügyvéd, vármegyei tb. 1. ügyész, teljes munkaerő, nagy gyakorlattal, német, horvát nyelvtudással, állandó közjegyzőhelyettesi alkalmazást keres, vagy erre előjegyzést kér. Cim: Dr. Schneider Károly ügyvéd, Pécs Majorossy Imre utca 4 szám.

326. Gyors- és gépírásban perfekt jogtudományi doktorátussal rendelkező, a német nyelvben is jártas intelligens fiatalember közjegyzői irodába Budapesten jelöltnek ajánlkozok. Cim a kiadóhivatalban.

A lappal valamint az állásbetöltéssel kapcsolatos levelek, közlemények stb. a felelős szerkesztő címére (Budapest, VII., Thököly-út 95.) küldendők.

Apróhirdetés egyszeri közzétételének díja:

Alkalmazottat keresőknek 2.— P.
Alkalmazást keresőknek 1.— P.